

KAIP PASITIKTI CHRUŠČIOVĄ?

LNT siūlo bendradarbiauti su kitomis tautybėmis per AF-ABN. - Masiniai mitingai vietoj piketų? - Nixonas gerai kalbėjo, tik Lietuvos neminėjo. - 'Apžvalgininkai' norėtų daugiau dėmesio...

Mūsų redakcijoje šiomis dienomis apsilankius LNT pirmininkui V. Rasteniui, turėjome progos pasikalbėti apie viešuosius šių dienų įvykius bei reiškinius. Štai keletas svarbesniųjų tame pasikalbėjime dėstytų pareiškimų:

Apie Chruščiovo atvykimą:

— Pagaliau susilaukęs jam taip reikalingo pakvietimo, Chruščiovas didžiuliu prieš visą savo imperiją, ypač prieš naujusias ir kitų jam dar nepažintąsias sritis.

Oficialių asmenų mandagumas ir mažiau ar daugiau iškilmingas Chruščiovo priėmimas galingiausioje pasaulio šalyje Chruščiovui ir visiems bolševikams be galo parankus dalykas.

Lietuvoje tos dienos, kai jis čia svečiuosis, visiems

(Iš pasikalbėjimo su LNT pirm. V. Rasteniu)

nebolševikams bus liūdesio dienos. Tad svarbu, kad bent oficialumų nesupančiuotieji ryškiai parodytų tikrąją šiame krašte vyraujančią nuomonę apie Chruščiovą ir apie bolševizmą.

Tačiau, kai Chruščiovas bus paties prezidento svečias, šio krašto visuomenė ir ypač spauda kažin ar bus toki atviri, kaip buvo, pavyzdžiui skandinavų spauda ir visuomenė. Čia linkstama palikti tą reikalą tik "iš užimtųjų kraštų kilusiems". ... Dėl to yra pamato susimąstyti, kokia turi būti tu nusikraustytųjų reakcija, kad ji išlaikytų būtiną orumą ir būtų įspūdinga.

Jei, pavyzdžiui, vieni lietuviai eitumėm piketuoti,

galima iš anksto numatyti, jog tai liktų beveik ar net visai nepastebėta. Viešos demonstracijos gali pasiekti tikslo, jeigu įsodalyvaus ne dešimtys, ne šimtai, o tūkstančiai. Tam reikia jungtis su eile kitų atitinkamai suinteresuotų tautybių.

Viena iš uoliausių antibolševikinių organizacijų, jau ir anksčiau rodžiusi nemažą energijos viešoms demonstracijoms organizuoti, yra ABN — Antibolševikinis Tautų Blokas (Anti-Bolshevik Block of Nations). Jungtinėse Valstybėse veikia vietinė, šio krašto piliečių organizacija, American Friends of the ABN (AF-ABN).

Lietuvos Nepriklausomybės Talka su visomis ją sudarančiomis organizacijomis (ir dar Lietuvių Frontas) iš lietuvių pusės yra to Bloko rėmėjų-dalyvių tarpe.

Savaime suprantama, mes manome, kad Chruščiovo apsilankymo proga visų antibolševikų vieša reakcija turėtų reikštis bendrai, sujungtomis priemonėmis, nes tik taip ta reakcija gali pasiekti pastebimo masto. Dėl to bent jau minėtųjų organizacijų vietinės vadovybės turėtų nedelsdamos susisiekti su vietos AF-ABN židiniais (kur jų nėra, imtis iniciatyvos juos įkurti, susisiekti su judresniais kitų kilmės antibolševikais) ir rengtis viešai pasireikšti.

Koks demonstracijos būdas geriausias, gali būti nuspręsta vietoje. Yra didelių abejotumų dėl piketų sėkmumo. Mat, vengiant įsikiškimo, piketuoti nors ir leidžiama, bet piketų linijos tokiais atvejais nustumiamos taip, kad jų beveik niekas nematytų...

Svarstytinas kitas būdas. Būtent, masiniai mitingai salėse. Jie gali įvykti ne vien tik tai tuose miestuose, kur "garbingasis" svečias lankysis. Mitingų galėtų įvykti dešimtys, net šimtai. Vietos organizatorių uždavinys būtų pasirūpinti jų turinio gyvumu ir vietos laikraščių jais sudominimu.

(Nukelta į 2 psl.)

Apie istorinius mūsų žygius į Washingtoną...

Įdomu buvo patirti iš pirmųjų lūpų, ko yra vertos kontroversinės kelionės į Washingtoną, apie kurias girdime ir šokių ir tokių kalbų. Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos pirm. inž. Eugenijus Bartkus, kuris yra ALTo vykdomojo komiteto vicepirmininkas, rugpjūčio 5 dieną vaizdžiai papasakojo ALT S-gos centro valdybos posėdžio dalyviams apie paskutinę ALTo vykdomojo komiteto iškylą į sostinę, kurioje ir jis dalyvavo.

"Veiksnių apjungimas"

Vienas įdomesnių klausimų į iškylą programą ir iškeltų Washingtono buvusio pasitarime, buvo veiksnių apjungimas. Pasitarime ir Dr. Grigaitis ir Dr. Trimakas skundėsi, kad vidaus nesantaiką kenkianti bendram darbui ir mažinanti ALTo pajamas. Bet kai Bartkus, nustebintas, kad į veiksnių apjungimo pasitarimą tėra pakviesta tik dalis veiksnių, pasiūlė į tokios

Vienybė jau arti?

Pasitarime Vliką atstovavęs jo pirm. Dr. Trimakas (be jo, Vliko vardu dalyvavo ir H. Blazas) pabrėžė, kad į veiksnių nesantaiką atvedė klaidos, kurių praeityje daug pridaryta. Toliau jis papasakojo apie savo pastangas sutelkti visus Lietuvos laisvinimo veiksnius į krūvą. Jo, kaip paaiškėjo iš pranešimo, veiksnių sam-

(Nukelta į 4 psl.)

Mūsų krepšininkai atsisveikina su Buenos Aires lietuviais. Kalba P. Petrutis. Greta stovi Lietuvių Centro pirm. St. Džiugis ir mūsų krepšininkai su Lietuvių Centro dovana.

Jaunųjų skautų, stovyklaujančių prie Pymatuning ežero, sekmadieninė pramoga - dešrelių kepimas.

Dirvos nuotrauka.

Į PAVERGTĄ LIETUVĄ ATGABENTA ANTROJI RAUDONKAKLIŲ GRUPĖ

Propagandiniais tikslais Lietuvos okupantas yra pasikvietęs būrelį raudonųjų Amerikos lietuvių. Agitpropas su jais išdarinėja visckias išdaigas: nugirdo, ruošia pasiūkimus, pavedžioja po gatves, muilina akis, kad tik pridengus okupaciją ir kolonizaciją. Okupantas siekia, kad atvykusieji nepamatytų tikrosios padėties, o grįžę Amerikon, taptų agitpropo garsiakalbiais.

Kaip Amerikos lietuvių "pasiuntiniai" jaučiasi okupuotoje Lietuvoje, ką jie mato?

Praėjusios savaitės būvyje jie užbaigė žiūrėti "cudausnas" bolševikines vietas ir buvo suteiktos keturių dienų atostogos pasimatyti su giminėmis, pažįstamais, draugais; išvykstant buvo įspėti: susitikus su artimaisiais, kritiškai vertinti jų kalbas, pasakojimus. Girdi, pas senosios kartos lietuvių nesantios išgaravusios buržuazinių laikų nuotaikos. Jie vis dar esą prisirišę prie valdytos nuosavybės atsiminimų: turėtos žemės, galvijų bandos, darbo įrankių.

Liepta "pasiuntiniams" neklausyti aimanų: lietuviai gerai gyveną ir gaudžia pasakojimais norį iš svečių išgauti pinigų ir dovanų. Liepta nesišvaisyti dolerių. Juos gauda tik spekuliantai. Patarta dolerius iškeisti į stiprią rublių valiutą.

Baigus keturių dienų viešnagę, įsakyta visiems "delegatams" grįžti į būrį. Būsią vėžinami po plačią Lietuvą, rodoma "laimėjimai".

Prieš paleidžiant atostogų, vadinami pasiuntiniai buvo nuvežti į Panerius, kur rudosios okupacijos metais nužudyta ir deginta Lietuvos žydai.

Čia "delegatai" rausėsi duobėse, į kišenių sėmė pelenus, kimšo apdegusių kaulų likučius. Vilniaus radio pranešimu, - "rastos relikvijos labai sugraudeno Amerikos lietuvių "pasiuntinius".

Gydytojas Stanislovas ir daktaras Margeris vadinamų relikvijų prisikimšo pilnus kišenių. Jos būsiandos atvežtos Amerikon ir rodomos "Lietuvos šmeižikams".

"Delegacijos" nariai dar buvo nuvežti kiton nacių siautėjimo vieton - Pirčupio kaimon. Čia juos gaudeno "istorikas" Juozas Jurginis ir "Tiesos" redaktorius Zimanas.

Kai vieni "pasiuntiniai" ieškojo Amerikon vežtinų nuodėgulių, akmenų, gi Rojus Mizara, redaktorius Jakubka ir Smalenskas iš Baltimorės domėjosi, kaip Lietuvoje užauga kukurūzas ir padaromas silosas. Paaškinimus teikė didysis kukurūzo augintojas Justas Paleckis ir vietos kolchozo pirmininkas. Draugas Smalenskas padarė išvadą, kad Lietuvoje gaminamas silosas esąs riebesnis už amerikinį ir liepė J. Paleckiui pagaltoti, ar nevertėtų silosą eksportuoti į užsienio kraštus.

Paleckis atsakė, kad Maskva viską pasimanti ir eksportui nieko nebelieka.

Amerikos "pasiuntiniams" dar buvo parodytas Trakų ežeras.

Ežeran įbridusi Kotryna Petrikienė ant kranto stovinčiam Mizarai aiškino:

- Atjaunėjau, sustiprėjau ir dainuot užėjo noras. Ačiū Laurynui Kapočiui už suteiktą laimę braidyti istoriniame ežere. Mizara atsakė:

- Yes, čia vanduo kitas! Nė panašus į mūsų vandenį. Amerikoje nusimaudžius, kūnas pabalsta, o čia, žiūrėk, Katriu, kokia tapai raudona. Ot, kad taip galėtume visą Trakų ežerą pervežti Amerikon. Būtų biznis!

Daktaras Margeris į Trakų ežero vandenį pažiūrėjo mediciniškai. Du butelius prisipylęs ežero vandens, viceministeriui Mikaliniui Meškauskienei išdėstė:

- Grįžęs Amerikon, po lašelį duosiu geriems draugams išgerti. Trakų ežero vanduo gali būti pamačlyva liekarstva skaitumui ir raudonumui palaikyti.

Daktaro Margerio išvedžiojimais susidomėjo ir Vilniaus radio reporteris Valius. Pakišęs Margerio panosėn mikrofoną paklausė: "Daktare, kaip patinka Lietuva"?

Margeris atsakė:

"...Kaip žinote, buvo labai įdomu pušels pamatyti ir ypač kelias iš Vilniaus. Baisiai graži, žavi ir patraukli gamta. Bet kada pasiekėm Panerius, žinoma pušelės dar žavėjo, bet kai pasikui pamatėm tas duobes, kuriose buvo grūdami ir šaudomi ir deginami žmonės, ir net radome jų

kaulus, tai tikrai labai užėjo, labai pakilo skaudūs jausmai. Mes iš teisybės pasidarėm liūdni. Dabar aš čia pasakiau tik kelius žodžius apie tai, bet aš seniai, prieš keletą metų galvojau, kai tik pateksiu į T. Lietuvą, tai tuoj sugrįžęs parašysiu didelę knygą apie kelionę ir apie įspūdžius. Čia aš pabandyčiau parodyti tikrąją Lietuvą, kokia ištikrųjų yra, netoikią, apie kokią Lietuvos priešai kalba Amerikoje".

- Įdomu, ką jūs galėtumėt pasakyti apie gyvenimą T. Lietuvoje, - paklausė reporteris.

Margeris galvojo ir pasižiūrėjęs į viceministerį Mikalinią Meškauskiene, davė tokį atsakymą:

"...aš stebiuos, kad moterys gražiai apsirėdę, taip pat vyrai, lygiai kaip Amerikoje. Vaikai yra linksmi, smagūs, žmonės atrodo patenkinti. Nemačiau nė vieno sunykusio. Ir aš tikrai stebiuos, kaip tie Amerikos lietuviai, tie reaktionieriai, tie atžagareiviai drįsta tą brangią Lietuvėlę niekinti ir šmeižti, kad jie tenais tatai daro. Ir žinote, kad aš parvažiavęs parašysiu knygą ir parodysiu, ką čionai

(Nukelta į 8 psl.)

NUŠALINO STALINISTĄ

KIEJSTUT ZEMAITIS, ligšiolinis Lenkijos sunkiosios pramonės ministeris, po Chruščiovo lankymosi Lenkijoje nušalintas ir paskirtas į nereikšmingą planuotojo vietą. Gomulka pasiskubino išnaudoti Chruščiovo kritiką stalinistų adresu ir likvidavo paskutinę opozicijos tvirtovę savo vyriausybėje.

UŽ NEPRIKLAUSOMYBĘ TAMSIOMS AFRIKOS TAUTELĖMS! UŽ AMŽINĄ ŠVIESIOS LIETUVOS OKUPACIJĄ!...

"Progresyvieji" pasigerėdami skaito apie savo "bosų" apsilankymą pas Lietuvos okupantą, bei jų okupacijos liaupsinimus.

DIRVA

THE FIELD

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: Henderson 1-6344.

Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344.

Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigta 1915 metais.

Atsk. Nr. kainą 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Lie suartino abiejų Amerikų lietuvius

TAI NE SPORTINIO PAJĖGUMO BANDYMAS AR TURISTINĖ KELIONĖ

Mūsų krepšinio rinktinės išvyka į Pietų Amerikos kraštus jau pradeda duoti vaisius. Ir tie vaisiai didesni, negu iš anksto buvo galima tikėti.

Pradžioje buvo manyta, kad išvykos metu susitiks mūsų jaunimas, pabendraus, atnaujins ar naujai užmegs ryšius. Bet jau dabar turimomis žiniomis galima drąsiai tvirtinti, kad tos išvykos metu, gražiū mūsų sportininkų pasirodymu, tarsi atsinaujino visų tuose kraštuose gyvenančių lietuvių vienybė. Taip pat ir lietuvių jausmas gerokai paaugo, kai kuriuose net nauja versme prasiveržė. Ypač, kada daug kur mums buvo pripažinta ir persvara ir garbė.

Į redakciją yra atėję eilės mūsų bendradarbių, tuose Pietų Amerikos kraštuose gyvenančių, pasisakymai. Štai mūsų bendradarbis iš Argentinos rašo:

"Jų atvykimas išjudino visą Argentinos lietuvių koloniją ir įnešė daug gyvumo ne tik senosios ar naujosios emigracijos tarpe, bet ypač išjudino čia gimusių jaunimą, kuriam ta lietuvių jau gana miglota ir neaiški. Šis, nors ir trumpas, pabendraavimas su š. Amerikos lietuvių pabudino jų sielose jau apsnūdusią tautiškumo ambiciją, ir tų įvykių pasėkoje jie pasidarė lietuvių apaštalais.

Cia visi, sportininkams atvykus, išgyveno lietuvių reikalo atbudimą ir supratimą: nepaisant ideologinių įsitikinimų ir pažiūrų skirtumų, visi jautėmės esą vienos ir tos pačios tautos vaikai. Šį tautinį entuziazmą pergyvename ne vien savo tarpe — juo apkrečiame ir savus draugus — kitataučius".

Apie panašias mūsų krepšinininkų išvykos sukeltas tautinio entuziazmo nuotakas jau esame perdavę skaitytojams kitų mūsų bendradarbių pranešimuose. Mūsų konsulas Dr. Sirutis Kolumbijoj pasakė: "Ačiū Dievui, kad tik daugiau tokių svečių sulauktume". Praėjusiam Dirvos numeryje mūsų bendradarbio pranešimas iš Urugvajaus tai dar kartą patvirtino. O Venezuelos lietuvių sugebėjimas mūsų krepšinininkų atvykimą paversti net didžiulio pasirodymo ir demonstracijų parada, jų visą kelionę tarsi apvainikuoja. Apvainikuoja net ir ta prasme, kad jie iškelia ir visų mūsų sportininkų asmeninį pasiaukojimą, atliekant reikalingą tauti-

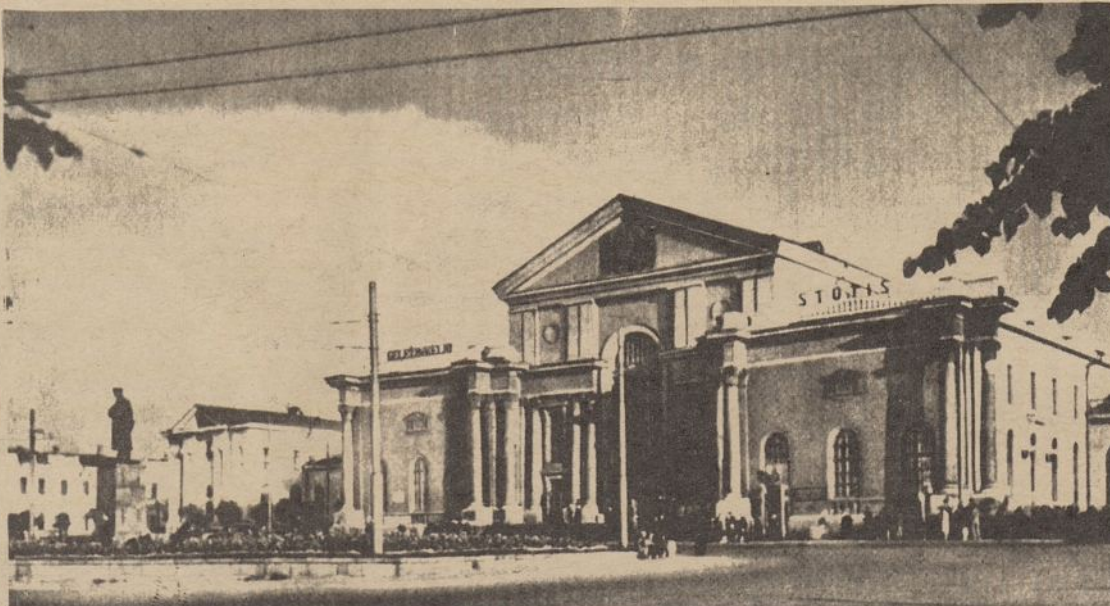
nės ambasadorystės pareigą.

Mūsų sportininkams apleidžiant tai vieną, tai kitą Pietų Amerikos kraštą, beveik iš visur pasigirdo balsai: "O kada vėl susitiksime?" Ir tas klausimas tarsi ne šiaip sau pramogai ar mandagumo pareiškimui. Jis tartas, matant to susitikimo rezultatus. Matant, kad dar daug yra priemonių, kurių iki šiol nenaudojome, bet kurios gali būti labai reikšmingos ir lietuvių vienybei ir lietuvių išlaimoms. Ar ateity sugebėsime jomis pasinaudoti? Tai klausimas, kurį reikia gerai svarstyti ir teigiamą atsakymą surasti.

Šiuo atveju, reikia pripažinti, mūsų jaunimas davė labai gerą pavyzdį. Tik mūsų kai kurie vadai, neužmirštant ALT vadovybės pačio grubiausio pasireiškimo, atsakant jų kelionę paremti, tarsi norėjo tą kelionę nuvertinti ir padaryti eilinėmis sporto varžybomis ar turistine išvyka. Ne, gerbiamieji, čia nebuvo nei vien sportinio pajėgumo bandymas, nei turistinė kelionė po Pietų Amerikos kraštus. Čia buvo didelė tautinė ambasadorystė, daug daugiau Lietuvai tuose kraštuose gero padariusi, negu šimtai kitaip bandytų pastangų. Ir kada ši kelionė baigta, net ir didžiausiems skeptikams reikia nusiminti kepure ir pasakyti, kad labai daug gero Lietuvai ir lietuviams padaryta. Ir pirmiausia tai turėtų padaryti tie, kurie iš tos kelionės norėjo šaipytis, apie jos pasisekimą tylėjo, kurie jos nerėmė iš visuomenės suaukotojų išteklų. Ir pirštu parodant, pirmiausia turi tai padaryti Dr. P. Grigaitis ir M. Vaidyla, jei jie dar nori ir toliau lietuviams atstovauti.

Vienas didelis darbas atliktas. Atliktas nelengvomis pastangomis ir kietokomis sąlygomis. Visi to darbo dalyviai — mūsų mokslus einantis ir sportuojantis jaunimas pelnė vertą padėką ir pagarbą. Ir mes norime tikėti, kad kai vėl vyresnieji nebesuras naujesnių priemonių savai Tėvynei pasitarnauti, mūsų jaunimas vėl ką nors gero ir patrauklaus išgalvos. Ir mūsų pareiga bus vėl jiems ateiti į talką.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Vilniaus geležinkelio stoties vaizdas

Kaip pasitikti Chruščiovą?

(Atkelta iš 1 psl.)

Apie pavergtųjų tautų savaitę:

— Tokios savaitės paskelbime buvo dvi naujienos: paskelbimo motyvuose ir Chruščiovo atsiliepime.

Jungtinių Valstijų Kongresas savo rezoliucijoje užėmė poziciją, priešingą visų rusų imperialistų pozicijai, be jų politinės spalvos skirtumo. Kongresas šioje rezoliucijoje užėmė poziciją, kurią atkakliai skelbia kaip tik pirmą minėtasis ABN sąjūdis. Tai yra pasisakymas už visų Rusijos valdžion amžių eigoje patekusių tautų laisvę. Beveik visi rusai (nacionalistai, monarchistai ar komunistai) yra griežtai priešingi tų tautų apsisprendimui ir tokią mintį vadina pasikėsinimu "išdraskyti Rusiją". Net mūsų politiniuose sluoksniuose ne visi drįsta pasisakyti už tą rusų imperializmui nepalankią tezę. Bet JV Kongresas išdrįso!

Bet kad tas dalykas taip suerzino Chruščiovą, kaip suerzino, tai niekas nesitikėjo. Tas jo reagavimas tik patvirtino, kad rezoliucija pataikė į gerą taikinį. Tą reiktų įsidėmėti visiems, kurie ligi šiol nedrįsta viešai prisidėti prie ABN seniai propaguojamos tezės.

Ryšium su ta rezoliucija ir Pavergtųjų Tautų Savaitės paskelbimu vienas vakaras buvo, galima sakyti, "lietuviškas vakaras Amerikoje". Scripps-Howard laikraščiai idėjo vedamąjį, paremtą min. S. Lozoračio straipsniu Basler Nachrichten. (Buvo perspausdintas Dirvos 56 nr.), o NBC radijas perdavė pasikalbėjimą su LLK pirm. V. Sidzikausku, kuris buvo klausiamas paaiškinti, kodėl Chruščiovas taip pyksta.

Ši rezoliucija gimė ne mūsų politinių centrų iniciatyvos dėka. Tačiau ji Lietuvos reikalui palanki. LNT su pasitenkinimu pastebi, kad rezoliucija paremta teze, kurią LNT aktyviai remia savo dalyvavimu AF-ABN veikloje.

Apie Nixono kelionę:

— Daugumas tos kelionės momentų pasigėrėtini. Da-

bar atrodo, lyg Nixonas būtų pirmas ir dar vienintelis Vakarų valstybininkas, bolševikijoje pasirodęs tikrai kompetentingai.

Iš kitos pusės, mums, lietuviams, buvo toje kelionėje ir nedžiuginančių momentų. Po to, kai JV Kongresas tarp pavergtųjų tautų minėjo ne tik Lietuvą, bet ir Ukrainą, Gruziją, net Uzbekiją, Nixonas, atsikirsdamas dėl bazių užsieniuose ir nurodydamas bolševikų kariuomenės bazes svetimuose kraštuose, minėjo tik Lenkiją, Vengriją, rytinę Vokietiją. Jis nerado progos paminėti, kad Sovietija yra neteisėtai prisijungusi tris nepriklausomas valstybes, nekalbant apie kitas teritorijas...

Ir apie kapitalizmo-komunizmo rungtynes kalbėdamas, Nixonas lyg ir pasitenkino užtikrinimu, kad JAV nenori tik sau primetamo komunizmo, bet nutylėjo apie jį kituose kraštuose prievarta jau primestą...

Tie momentai jau gerokai temdė Pavergtųjų Tautų Savaitės paskelbimo sudarytą prošvaistę. O Chruščiovo pakvietimas tą prošvaistę, galima sakyti, beveik visiškai užstojo...

Mes nespiktiname Chruščiovo pakvietimu. Šio krašto vyriausybė turi teisę bandyti vesti savo politiką taip, kaip jai atrodo būsią šiam kraštui naudingiau. Tik mums atrodo, kad iš tų milėtų bus košės, nuo kurios tuks tik Chruščiovas... O gal tai savotiškas kovos metodas? Juk, sako, nutukti nesveika... Gal čia taip bandoma Chruščiovo politikai pakenkti? Gal, bet mažą pagrindo tikėtis, kad tas būdas vykęs.

Apie "komentacijas":

— Tiesa, kad yra skatinančių dar daugiau reaguoti į poros mūsų laikraščių "komentarus" ir "apžvalgas" ryšium su bolševikų skelbtomis tardymų duomenimis. Bet neatrodo, kad verta skirti tam tiek dėmesio. Visi mato, kad tie "komentatoriai" ir "apžvalgininkai" laukia tiems savo produktams visuomenės dėmesio labiau, negu Chruščiovas laukė pakvietimo

Amerikon. Bet, kaip mūsų visuomenė nebūtų tenkinusi Chruščiovo lūkesčių, taip, atrodo, ji netenkina ir "komentatorių" — apžvalgininkų" svajonių.

Neoficiali telegramų versija politinio feljetonisto akimis

Diplomatinis New York Times korespondentas James Reston, pasivažinęs drauge su viceprez. Nixonu po Rusiją ir Sibirą, turėjo užgausti Paryžiuje, kad išbandytų naująjį Uniquack — rašomosios mašinės dydžio elektroninį tiesos detektorį, kurio pagalba buvo pirmą kartą išverstas, suklasifikuotas ir interpretuotas pastarųjų dienų Eisenhowerio - Chruščiovo susirašinėjimas.

Jo pranešimu, Uniquacko versija, apvalyta nuo diplomatinio žargono, skambėjusi taip (ištraukos):

Brangusis Ministeri

Pirmininke!

Ponia Eisenhowerienė ir aš nudžiugome, ar bent iš dalies nudžiugome, kad Tamsta atvyksti. Mes džiautumeš, kad ir ponias Chruščiovienė atvyktų, jei Tamsta manai, kad jai bus saugu.

Aš manau, kad Tamsta žinai, jog čia yra šiek tiek vokiečių, kurie galvoja, kad jų kraštas turėtų būti suvienytas, šiek tiek vengrų, kurie nori, kad jų tautiečiai būtų paleisti iš Jūsų stovyklų, ir šiek tiek žmonių iš Pabaltijos valstybių, kurie vis dar tebėra nepatenkinti dėl Latvijos, Lietuvos ir Estijos įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Aš pasistengsiu, žinoma, Tamstos apsaugai sumobiliuoti armiją, laivyną, aviaciją, pakrančių apsaugą ir marinus, o taip pat įspėsiu Jim Hagerty, kad jis gali- mai toliau nuo Tamstos laikytų spaudos atstovus.

Su simpatijomis Tamstai Dwight D. Eisenhower. P. S. Nenusileisk New York. Atsigabenk savo ikros.

Chruščiovo doktrina

Mielas Misteri Prezidente! Aš perskaičiau Tamstos pakutinę notą savo draugams prezidiume, ir tie leipo juokais, kad Tamsta turi tokį puikų humoro jausmą.

Kaip gerai žinoma, vengrai, rytų vokiečiai ir Pabaltijos valstybės yra laimingos, kaip vieversėliai. Mes pripažįstame, bent šiuo metu, Jūsų Monroe doktriną vakariniame pusrutulyje, ir visa, ko prašome Jūsų, tai nesikiškite į Rytų Europą, Vid. Rytus ir dar vieną ar du kontinentus, kuriuos mes tiriamo, pagelbstint mūsų draugams kiniečiams.

Ar begalėtų būti dar kas nors priimtinesnio? Atvažiuok pas mus kada nors metų pabaigoje.

Nuoširdžiai Jūsų

Nikita S. Chruščiov.

KODEL NEBEGIRDIMAS

AMERIKOS BALSAS?

J. Vismino straipsnis Dirvoje (Nr. 61) "Žaidimas radijo bangomis..." man davė mintį viešai, per spaudą, paprašyti Amerikos Balso lietuviškosios programos viršininko p. Jurgėlos paaiškinimo, kokia gi dabar yra tikroji padėtis?

Aš pats, turėdamas specialų trumpų bangų priimtuvą, o taip pat ir mano draugai Europoje, jau kuris laikas nebegirdi iš Washingtono lietuviškosios programos, kuri anksčiau buvo labai aiškiai girdima. Jei ji nebegirdima Europoje, tai vargu, ar kas ją girdi Lietuvoje. To negalima aiškinti atmosferinėmis klūtimis, nes pav., bulgarų, arabų ir kitomis kalbomis A.B. programos gerai girdimos. Ar čia nėra sabotazas ir rasinė diskriminacija?

Kadangi A.B. yra išlaikomas Amerikos gyventojų sudedamais mokesčiais, aš kaip mokesčių mokėtojas, ruošiuos kreiptis į savo kongresmaną su oficialiu paklausimu, kodėl yra daroma tokia diskriminacija pabaltiečių atžvilgiu. Bet prieš tai norėčiau išgirsti p. Jurgėlos paaiškinimą:

1. Kodėl lietuviškoji programa iš Washingtono nebegirdima, kaip anksčiau girdėjos?

2. Kas ir kodėl jai davė tokią stotį, iš kurios ji nebegirdima (yra žinių, kad liet. programos tarnautojai ir toliau kasdien į mikrofoną kalba po pusę valandos)?

3. Jei tai yra tik techniškos klūtytys, tai kada jos bus pašalintos?

4. Ar yra daromi žygiai gauti stipresnę stotį, kad jau ir taip susiaurinta lietuviškoji programa būtų mūsų brolių Lietuvoje geriau girdima ir jiems nereikėtų klausytis rusiškų ar lenkiškų programų, kurios ten girdimos.

Z. Norkus,
Chicago, Ill.

PATIKSLINIMAS "NAUJIENŲ" REDAKTORIUI

Liepos 29 d. "Naujienose" puolant "Dirvą", Bachuną, E. Bartkų, be "komplimento" neaplenkė ir mane. Ten antraštelėje mirga "Nauji šmeižtai", "Melagio pasaka".

Mano adresu "Naujienos" rašo: "...Juo pareiškimas (ALTS pirm. E. Bartkaus, EČ), pateiktas raštu ar žodžiu, perdavė Clevelando laikraščiai p. E. Čekienė - ta pati ponias, kuri teisingai Smetonos valdžios smurtą prieš Suvalkijos ūkininkus ir purvino to smurto aukas..."

Deja, "Naujiųjų" redaktoriaus man priskiriamų šių nuopelnų savintis negaliu, nes Smetonos valdžios smurtas, kurio niekad nėra buvę, neturėjau progos nei teisinti. Esu rašiusi tik apie mums visiems nepamirštamą tą kūrybingąjį nepriklausomos Lietuvos laikotarpį.

Tai "Naujiųjų" redaktoriaus prasi-manymai. Suvalkijos ūkininkų klausimais net iš viso nerašiau.

E. Čekienė,
Woodhaven

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
Cleveland

1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atidara nuo ryto
8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

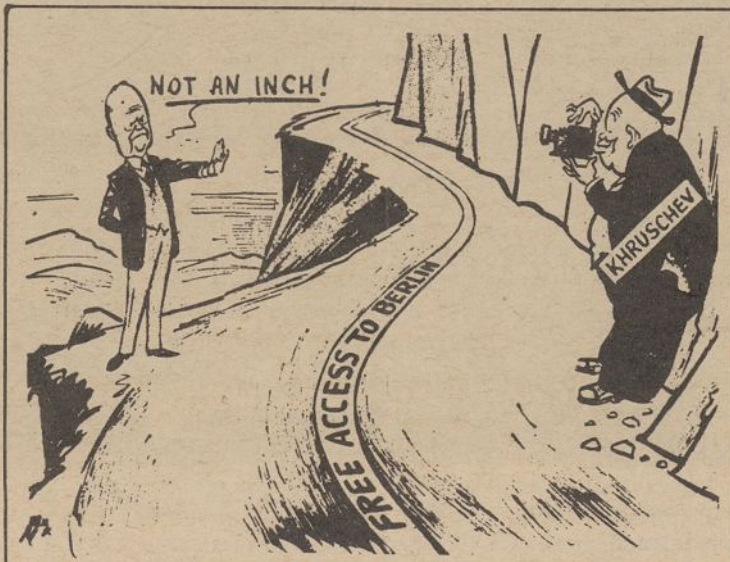
Mašinų viršaus taisymas ir dažymas: motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos tel.: HE 1-6352.

Nakties tel.: LI 1-4611.

-- Dar žingsniuką atgal, kad geriau matytiau, kur stovi...

FILIPINUOSE ŠEŠIŲ TAUTYBIŲ SKAUTAI ATSTOVAVO PAVERGITUOSIUS

Liepos 18 visi lietuviai susirinko Džiamborėj. Krausas, Dūdaitis ir Ramanauskas, perskridę pusę pasaulio iš pietų į šiaurę, ir ketvirtasis iš rytų į vakarus.

Mūsų australiečių grupė ten buvo atvykusi jau prieš pusantros dienos, todėl stovyklavietė jau buvo įrengta, vėliava iškelta, kryžius palmių lapų fone pastatytas, Rūpintojėlis prie kryžiaus parimęs, tvorelė aplink ir vartai su užrašu "Lithuania". Viduj, vienoj palapinėj miegama, antraj - lietuviškų rankdarbių parodėlė - tai mūsų brolių australiečių багаžo dalis, įskaitant du tautinius kostiumus.

Parodėlė turi būti žavi, jei prie jos matome Krausą, mūsų parodėlės iniciatorių ir organizatorių tarptautiniuose sąskrydžiuose nuo 1932 metų. Nenuostabu, kad, vos tik ją atidarius, lankytojų spiečiai slenka pro ją.

Visumoje jauki ir visiškai tiptinga lietuviška skautų stovyklavietė. Ir iki šiol tur būt pirmoji, kurioje didžiulės palmių šakos buvo panaudotos įvairioms konstrukcijoms ir papuošimams.

Šalia mūsų - 6 ukrainiečiai - gyvi, linksmi ir darbštūs vyručiai. Iš antros pusės - didžioji arena, pastovylės štabas ir pagrindinė džiamborės gatvė.

Nuo mūsų skautų kelią ir laužvietę - 5 vengrai skautai - sumanūs, draugiški.

Estai atvyko tik 2, abu iš Švedijos ir kaip dalis švedų skautų kontingento, todėl jie atskiros stovyklavietės neturėjo, stovyklavo su švedais, tik prie mėlynos uniformos dėvėjo estiškus ženklus ir spalvas.

Rusai teatsiuntė vieną iš Australijos, ir tas pats kaip delegatas į Tarptautinę Konferenciją (kuri vyks vėliau ne Filipinuose, bet Indijoje), gyveno delegatų sekcijoje, o džiamborėje rusų stovyklavietės nebuvo.

Latviai džiamborėj neturėjo nė vieno atstovo.

Šių minėtų šešių tautybių skautai sudarė vad. egzilinę Skautų Tarybą. Ir į X-ją Pasaulinę Džiamborę Filipinuose kalbamų tautybių skautai buvo formaliai ir oficialiai pakviesti, kaip Egzily Tarybos nariai. Tiesa, ir lenkai skautai, kurie su mumis nesideda į bendrą darbą, buvo pakviesti, bet vėliau už mus, o pvz. čekai skautai visiškai nebuvo nei pakviesti, nei įsileisti.

Jei turėsime galvoje, kad iš 69 skautiškų tautinių organizacijų pasaulyje tedalyvavo džiamborėj tik 53 (pvz. iš visos Pietų Amerikos valstybių tebuvo vienas venezuelietis), tai mūsų egzily skautų sugebėjimas dalyvauti esamu skaičiumi laikytinas visai neblogu.

Šioj vietoj tebus leista pabrėžti lietuviškos visuomenės susidomėjimą ir skubią bei gausią medžiaginę paramą ir dvasinį entuziazmą. Tai įgalino lietuvių skautų atstovavimą padidinti ligi 4, nors dar prieš porą mėnesių mūsų Brolija tebeturėjo planus siųsti tik 2, nesitikėdama pajėgianti daugiau.

Džiamborėj viso truputį per 12000 skautų - maždaug Utenos masto miestas. Iš jų tarpe netoli 4000 užsieniečių, netoli 8000 filipiniečių stovyklaujančių skautų ir kiek daugiau nei 300 filipiniečių įvairiose administracinėse džiamborės pareigose.

Stovyklinio peizažo įvairumas nepaprastas. Tokio žavaus vaizdo, kuriame gamtos grožis ir palapinių įvairumas taip estetiškai piltųsi į vienumą, kaip Filipinuose, tai iki šiol neturėjo nė viena pasaulinė džiamborė.

Pirmiausia, ekvatorinės saulės kaitra verčia (o čia būviai tai geriausiai žino ir išmano, kaip apsaugoti) saugoti galvą. Mūsų valtukės pasirodė per siauros, o fetros - per šiltos. Todėl visiems stovyklautojams buvo išduotos šiaudinės plačiabylės kepurės, pro kurias vėjelis vėdina, ir kurių platus bryliai šešėlį duoda.

Palapinės - įvairių įvairiausių: brezentinės įvairių spalvų, baltos dvistogės, iš palmių lapų pintos; su brezentinėm grindim, be grindų, ant žemės, ar iškeltos gerą pusmetrį ar metrą (Filipi-

Dr. V. ČEPAS

pīnuose matuojama metrais, ne jardaais).

Tą naktį, kai taifūninio pobūdžio liūtis su vėju 3 valandas pylė vandenį ant džiamborės, pasirodė, kad geriausiai išlaikė iš palmių lapų pintos palapinės: civilizuotas brezentas laikė silpnokai, ypač palapinės su šiaip jau patogiomis išlūtomis brezentinėmis grindimis sumirkdė savo gyventojų mantas, nes vanduo rasdavo kaip įtekėti į palapinės vidų, bet nerasdavo pro kur iš jos ištektų lauk. Kai kur pvz., amerikiečių stovykloje iš ryto išsėmė net 12 galionų vandens iš savų palapinių žemesnių kampučių.

Pati vietovė - naujas tautinis filipinų parkas Makiling kalnų šlaite. To kalno papėdėje - žemės ūkio akademija su dideliu botanikos skyriumi: daržais, sodais ir medelynais. Kalnagūbrį dominuoja užšalusio vulkano aukštas siluetas: legendarinė buveinė Maria Makiling - tiesos ir kieto teisingumo tautosakinės asmenybės.

Kalno šlaitai išraižyti griovių ir slėnių, juose lyg "piktžolės" veisiasi kokoso palmės, bananų palmės, bambukai ir akacijos. Tarp tų griovių išbarstytos palapinės 350 hektarų plote. Tie, kurie ruošė savas stovyklavietes, ilgai minės tropinės saulutės spindulius, kurie stačiu kampu atsimuša į pietinį kalno šlaitą. O tie, kurie turėjo vaikščioti į sandėlių maisto, į štabą žinių ar vadovybės pasitarimams, vis žemyn ir aukštyt klanų šlaitais, ant savo kūno juto nuo prakaito šlapias ir patamsėjusias, prie kūno prilipusias uniformas.

Per visą 10 džiamborės dienų nematėme nė vieno bėgančio, lakstančio, žaidžiančio, šokinėjančio - visi vaikščiojo slenkan-

čiomis srovėmis, neskubėdami. Gal dėl to ir filipinų, indų, malajų, vietnamiečių tautiniai šokiai tokie gracingi ir ramūs iki monotoniškumo, nes čia mūsų "oželiui", "klumpakojui" ir kt. sušokti savanorių turbūt neatsirastų.

Mūsų Dūdaitis ir Ramanauskas, tiesa, sušoko "Noriu miego" vikriai ir gražiai, bet tai buvo vakare, saulei jau senokai nusileidus. Dieną tokie dalykai tiesiog į galvą nelenda.

DETROIT

BENDRUOMENĖS GEGUŽINĖ - LIETUVIŲ DIENA

Rugpiūčio 23 d. Beechnut Grove daržė įvyks JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės ruošiamą gegužinę - lietuvių dieną. Tikimasi svečių ne tik iš Detroito, bet ir iš artimesnių vietovių: Grand Rapids, Ann Arbor, Windsor, Flint, Lansing, Toledo ir kt.

Gegužinės metu susitikime savo senus pažįstamus, padainuosime, pašoksime, turėsime progos išbandyti laimę, dovanas traukiant, o mūsų šeimininkės ir šeimininkai lauks visų su skaniais paruoštais valgiais bei gėrimais.

Šokiams gros geras orkestras. Tie, kurie tą dieną gegužinėje dalyvauti negalėsime, savo dalį aukos formoje prašomi siųsti JAV LB Detroito apylinkės išdininkui Kaziui Veikučiui, 8685 Bessmer, Detroit 13, Mich.

BANKETAS BENDRUOMENĖS SUVAŽIAVIME

Labor Day savaitgalio metu Detroito įvyks Pirmasis JAV Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas, į kurį suplauks atstovai iš visos Amerikos. Ta proga rugsėjo 6 d. (sekmadienį) 7:00

Detroito Neo-lithuanai su artimaisiais draugais iškylauja. Vidury, su sūnumi ant kelių, sėdi iškylos globėja - garbės filisterė Dr. E. Gurskytė - Paužienė. V. Gaižučio nuotrauka

Tauta, asmuo, organizacijos ir bendruomenė

VIKTORAS MARIŪNAS

Keista, kad, praėjus net keturiolikai metų nuo bendruomenės sąvokos atsiradimo mūsų kasdieninės kalbos žodyne, vis dar prašosi atsakymo klausimas, kas Bendruomenė savo tikrąją prigimtį ir paskirtį iš tikrųjų yra? Vieniems ji organizacija kitų organizacijų tarpe, kitiems — organizacijų organizacija, kaip (pvz. Vienybės V. Meškauskui) ji tik "bendruomenė".

Rugsėjo 5-6 d. Detroito šaukiamas pirmasis ALB institucijų atstovų suvažiavimas. Tad kieno atstovais juos iš tikrųjų tenka laikyti?

val. vak. Sheraton-Cadillac viešbučio salėje įvyks suvažiavimo dalyviams ir svečiams pagerbti banketas, kuriame kviečiami dalyvauti visi detroitiečiai.

Banketo meninę programą išpildys solistė Monika Kripiakienė, akompanuojant muzikui Aleksandrui Kučiniui. Šokiams gros lietuviškas orkestras.

V. Kutkus

ŠACHMATININKAMS

Asmenys, norintieji dalyvauti Detroito lietuvių šachmatų turnyre, prašome registruotis pas M. Gilvydį, tel. WE 3-7461, iki rugpiūčio 15 dienos. Turnyro nugalėtojas gaus teisę žaisti su meisteriu K. Škėma dėl Detroito lietuvių čempionato vardo. Turnyro ir čempionato nugalėtojams bus skiriamos dovanos.

J.G.

Tauta ir Bendruomenė

Laisvos ir nepriklausomos tautos natūrali gyvenimo forma yra valstybė. Tautos šitoje formoje nevadiname bendruomenę. Tauta kaip valstybės suverenas praktinėje kalboje suvokiama kaip visuma, nereikalaujanti betkokių aptarimų ir aiškinimų. Bendruomenė

vardas šitoje kalboje pasiūpomas išskirtiniams atvejams. Juo nurodomos visuomeninio gyvenimo formos, telpiančios valstybinėje formoje, bet būdingom žymėm išsiskiriančios iš visumos. Bendruomenėmis dažniausiai vadinamos valstybės tautinių mažumų ir religinės grupės.

Atsidūrę užsieny ir pastoviai įsikūrę betkurioje valstybėje pastebimu skaičium, mes tapome tautine mažuma, tautine bendruomene. Kol iš aplinkos savo tautinėm žymėm išsiskirsime, tol suverininės tautos akyse mes būsime tautine mažuma arba bendruomene vadinami. Šitas išskyrimas iš lauko yra daromas visumos požiūriu, juo jokių būdu negalima remtis, norint Bendruomenę viena iš organizacijų pavadinti. Požiūriu iš lauko mes kiekvienas priklausome lietuvių bendruomenei, vistiek, ar tai mums patinka, ar nepatinka.

Bet požiūriu iš vidaus, mūsų pačių požiūriu? Požiūris į Bendruomenę iš vidaus pagal savo tikrąją prigimtį yra taip pat visumos požiūris. Šituo požiūriu iševija priklausoma visumai — tautai, ją savo tarpe jungia, o iš lauko skiria visumos žymės: bendra kilmė, bendra istorija, bendra kultūra ir, didžiąja savo tėkme, bendras likimas. Dėl šitų žymių (Nukelta į 4 psl.)

R. SPALIS

(6)

Statinaite

IŠTRAUKA IŠ NAUJAI PARUOŠTOS

KNYGOS "ALMA MATER"

— Namuose, broliukai, geriau negautumėt, mamos jums neduotų, bet ne tai svarbu. Vakar nedaug tevalgiau, o išėjęs malkų kapotį, jutausi, tartum jautį sutasęs. Čia, vyručiai, oras stiprina, neliūdėkit dėl stalo.

— Kapojai, tai kapojai, — pagalvojo Petras, — bet ką tu ten Stelmokui prikalbėjai?

Greitai baigę pusryčius, išėjo į kiemą. Oras šviežias, skaidrus, net žvangėjo. Pašalusi žemė dėvėjo plonus baltučius kailinius.

— Tik sniego daugiau, tikras Šveicarijos oras.

— Kalnų trūksta.

— Stogo užteks.

— Jei prisnigs daugiau, gailėsiuos pašliužų neatsivežęs.

— Ten vyrai daržinę baigia, pakalbėki su jais, gal padarys tau.

— Kai visi dirba, nejauku bastytis be darbo, reiktų pritapti kur, — pasiūlė Noreiša.

— Paieškokim.

Tik pajudėjo, kai iš tvarto iškišo galvą Stelmokas. Būdamas geras pažįstamas su dviem, jis tuoju atkišo savo tabokinę ir vietoje, to pavaišintas papirosais, sužinojęs, kad

svečiai ieško darbo, mįslingai pakrapštė ausį.

— Tai sakot, ieškot darbo. Jo visad yra. Jei pasuktumėt ratą dviese, tai į tanką privartumėt vandens, šventėm užtektų. O ponas, — kreipėsi į Alėjūną, — gal padėtumei pakurti pirtį. Eilė bus šiandieną.

— Tai ir mes galėsime nueiti?

— Kodėl ne. Miesto žmonės labai mėgsta mūsų pirtį. Už pakūrenimą ir už parūpinimą vartos po penkis litus gaunu iš jų.

— Matyt, studentų neatvažiuoja pas jus, — Alėjūnas nežymiai mirktelėjo draugams.

— Kurgi ne, buvo atvažiavęs vienas. Pirmą kartą nieko, išsimaudė, ir pirtis nepakenkė jam, bet, kai antrą kartą atvažiavo, ir aš jam pakūriau, tai nuogas išlėkė iš pirties, lakstydamas po laukus, nesusigaudydamas, kur namai.

— Saugiau sniegu trintis, negu į tavo pirtį eiti. Ir paimek tu tą dėdę, — juokėsi draugai, vaišindami jį kitu papirosu.

Alėjūnas, likęs su Stelmoku, sparčiai kibo į darbą. Stelmokas žiūrėjo, spiaudėsi, pagaliau atsiduso.

— Ponas arklio jėgą turi, drabužiai nedailys, jei taip dirbsi. Prisėsk, suspėsma. Tai ką, ženytis atvažiavai?

— Kad nieko neišėina. Aš ir taip mėginu ir kitaip, o ji vis ne ir ne.

— Nesiduok. Gera panelė, geri ponai, su šeima prie vieno stalo sėda. Oi, nesiduok. Bet aš ne apie tai. Tavo draugai man galvą susuko, paklausyk.

Po kiek laiko Antanas, pamiršęs darbą, įraudęs, žaibudamas akimis, bėrė.

— Jie abu tau meluoja ir suka: kokia iš tikrųjų tau nauda, jei žmogus kilęs iš bezdžio-

nės, ar nekilęs iš jos. Tau iš to nėra jokios naudos, žmogau. O tam su raudona ar pilka kepure tai labai svarbu. Tu melskis ir tikėk, nekvaršindamas dėl to galvos, bet atsimink: šį gyvenimą tau prezidentas tvarko...

Net šildamas švietė senį, kuris nesivaržydamas traukė papirosą po papirosos iš Alėjūno portsigaro...

Po kelių valandų Paberžienė įpuolė pas dukrą.

— Tavo svečiai kelia suirutę. Žiūrėk, kas darosi kieme. Tikri seimo laikai. Jie jau įsikarščiavę kalba. Stelmokas, juokdamasis į delną, patempė juos už liežuvio ir pagavo, kaip žuvį ant kabliuko, visų samdinių didžiausiam malonumui. Sakiau, kad perspėtum juos dėl Stelmoko.

— Maniau, kad jie nesiduos taip lengvai išstempiami. Palikit man, aš juos sutvarkysiu.

— Sukis greitai, kol nesusipyko.

— Aš jiems darbo duosiu.

Šokusi kieman, surinkusi iš visų šalių savo svečius, lyg nematydamas kas vyksta, mandagiai paprašė:

— Mieli berneliai, skubus reikalas atsirado, ar nepadėsit man?

— Kodėl ne, — kiek niūriais veidais atsiliepė jaunuoliai, vengdami vienas kito žvilgsnio.

— Tik tu, Antanai, pamainyk drabužius, prie Kūčių stalo negalėsime prisėsti, einam.

Po kiek laiko iš kažkokio kampo vyrukai išrideno vidutinio dydžio statinaite.

— Išvalyk, išmazgokit, kad blizgėtų, paklietu tai jūsų iniciatyvai.

Likę kritiškai žvilgtelėjo į statinaite.

(Bus daugiau)

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Lietuviai Kremliaus keliu

Vis plačiau išsiliejanči Kremliaus vulkano lava gresia užpilti dar tebestovinčių užtvargų.- Idėjos nepašalinamos persekiojimu ar nuogu smurtu...

Rūpestis, kuris dabar labiausiai vargina pasaulį ir nuo kurio išsprendimo priklausys ateinančių kartų, o gal ir ištisų šimtmečių žmonijos likimas, yra tai, ar rusiškas bolševizmas ir jo tarptautinis sąjungininkas komunistas įgyvendins jų užsimojęs siekimą paimti ir savo rankas viso mūsų žemės rutulio kontrolę.

Taip - viso žemės rutulio! Ir net erdvių aplink jį visatoje...

Kad jis to nuosekliai siekia ir sparčiai plečia savo užkariavimus, nemato tik akliedžiai, kuriems gal ir nėra vilties kada nors bepraregėti. Gi kad raudonajam tvanui idėjinės ir medžiaginės pasipriešinimo jėgos, bendrai paėmus, dar didelės ir veik milžiniškos, yra tačiau nevieningos, nesutariančios, siaurai savanaudiškos ir neryžtingos, - blaiviai galvojantiems ir atvirai žiūrintiems tai kelia nerimą ir blaškydąsi. O šios sąvibės nedidina įstangumo ir pasitikėjimo atsparos jėgomis, kuriomis gal jau nelabai už ilgo teks stoti į Internacionalo himne minimą "paskutinę lemiamą kovą".

Ir taip iš Kremliaus vulkano vis plačiau išsiliejanči lava gali ir gresia atskirai ir paėliui užpilti kiekvieną dar tebestovinčių užtvargų...

Pasaulinis sąjūdis, pasisavinęs kilnią humanistinę idėją, ir ją vykdydamas su pačia brutaliausia ir vis didėjančia jėga, tegali būti sutiktas ir atremtas su ne mažiau kilnia idėja ir dar atkaklesne jėga. Ar šaltai logiškai, ar karštai jausmiškai galvotume, kitokios išeities šiuo atveju čia nėra.

Šios kelios pagrindinės visuotinio pobūdžio prielaidos nuolat yra būtinos turėti galvoje, jei norime giliau suvokti dabar vis daugiau plintančio Vakarų ir Rytų "taikingo bendravimo" prasmę: - visvien, ar jis reikštųsi kultūrinio bendradarbiavimo būdais, ar vakariečiams tik gėdą nešančiomis visai beprotiškomis Genevos konferencijomis, ar Kozlovo ir Nixono operetinėmis vizitais, ar pagaliau netrukus prasidėsiančiais sovietijos tautų kalėjimo viršininko, "Budapešto skerdiko" Chruščiovo ir Ame-

rikos prezidento Eisenhowerio pasisvečiavimais.

Tos visos kelionės į Kremlį, be abejo, daugiau ar mažiau liečia ir lietuvių tautos reikalus. O ką į tai mūsų tautos kraujo vaikais? Nagi, ir jų dalis, ir jau nebe nuo šiandien tokių kelionių išsiilgusi. Štai būrelis Amerikos lietuvių komunistų ir vienas kitas jų sankeleivis, kaip lietuviškosios išeivijos "delegatai", neseniai buvo išvykę į maldingą kelionę raudonojom Mekkon, atliko dvasinį apvalymą ir po to gavo okupanto leidimą aplankyti Vilnų ir kitas gimtosios tėvų žemės vietas. Čia jie reišė džiaugsmą, kaip klesti su-sovietinta ir rusinama Lietuva ir kaip jai gera Kremliaus imperijos kalėjimo celėje!

Kodėl taip atsitinka, kur viso to šaknys, kodėl ir lietuvis galėjo taip išsigimti? Vienas Amerikos lietuvių laikraštis praėjusį pavasarį buvo net paskelbęs straipsnį konkursą surasti atsakymui į tą mums skaudų ir painų klausimą: kodėl, palyginti, gana didelė Amerikos lietuvių imigrantų dalis per kelius pastaruosius dešimtmečius buvo nuėjusi į komunistinio Kremliaus stovyklą, ir kokios dar galėtų būti priemonės bei viltys juos susigrąžinti į "tikrųjų lietuvių" tarpą?

Atsakymų būta visokių, o tačiau vargu jais ką galima išspręsti. Nes šis klausimas liečia ne mus vienus ir, kaip toks, jis apima tik labai siaurą nacionalinę iškarpą rusiško bolševizmo bei tarptautinio komunistinio ir laisvojo pasaulio kovinės įtampos plane. Gi jis dar daugiau susiaurėja atsiminus, kad juo tepaliečiama net ne visos lietuvių tautos, o tik josios amerikiečių išeivijos viena dalis. Tad tokio klausimo charakteristikoje privalo būti tik jam savaimingų ir platesniu požiūriu gal nereikšmingų bruožų, tačiau jame drauge slypi ir eilė elementų, kurie yra svarbūs ir labai būdingi visame dabartinio pasaulio komunistinio polinkio.

Nuo 19-tojo amžiaus antrosios pusės dešimtys tūkstančių lietuviškų ateivių ėmė lipti į Amerikos krantus, ir tos imigrantų bangos vis didėjo ligi Pirmojo Pasaulinio Karo. Jauni, sveiki, raumeningi mūsų vyrai ir merginos plaukė čia, svajodami apie laisvę, laimę, gerovę ir pasiakiškus uždarbius. Bet beveik visi jie buvo silpnai apsiginklavę savo sapnams paversti tikrove. Neišmokslingi, daugiausia beraščiai, be amatinio ar profesinio pasirengimo, be anglų kalbos, visiškai naujokai labai skirtingose Amerikos pramoninės civilizacijos sąlygose, dažnas čia praleido itin kartų ir dygliuotą pirmąjį savo naujojo gyvenimo dešimtmetį, patyrė begalę vargų, skriaudų, pažeminimų ir paniekos. Tokia žemiausios socialinės pakopos samdinio padėtis ir aplinka neskatinjo jų simpatijų naujojo krašto ponams, o to meto gana atšiaurus Amerikos kapitalistinės sistemos metodai santykiuose su darbininkais tik daugiau kėlė neapykantą kapitalizmui ir teisingesnės santvarkos troškulį. Jei tuomet Amerikoje būtų buvusios politiškai sąmoningos ir socialistiškai nusiteikusios darbininkų unijos, kurios būtų tinkamai globojusios šios rūšies ateivius, be abejonės, didžiulė mūsų tautiečių dauguma iš karto būtų pasidariusi karščiausiais socialistais.

Tokio likimo ir tokios nuotikos žmonėms reikėjo tik pranašų apie naują "teisingesnį pasaulį" ir socialistinės evangelijos mokytojų. Ligtol jų kiek būta, bet negausiai ir silpnai tepasiruošusių. Tačiau po 1905 m. revoliucijos Rusijoje ir Lietuvoje, bėgdami nuo carizmo persekiojimų, čia atvyko visa eilė prityrusių revoliucininkų ir žymiai geriau išsilavinusių inteligentų, susipažinusių su so-

cializmo mokslais iš lietuviškų, rusiškų, vokiškų, angliškių ir kitokių šaltinių. Jie patiko lietuviškai liaudžiai anglų kasyklose ir fabrikuose, greit jie tapo darbininkų vadais ir užtarėjais, giliai išreiškė jos troškimus, ir nuo to laiko virto daugiau ar mažiau sąmoningais socialistais daugelis Amerikos lietuvių, kurių nepatenkino vien tik parapijos ir susirišimas tik su tikybinėmis bei pašalpinėmis draugijomis.

Ši Amerikos lietuvių socializmo srovė, per kurią jaunystėje praėjo ir visa eilė vėlesnių ir labai žymių liberalų bei tautininkų veikėjų, nuo tada čia padėjo stiprius visuomeninius pagrindus. Ji gana vykusiai ir plačiu mastu savo šalininkams teikė tai, kas tada jiems buvo reikalingiausia. Leisdama gausybę socialistinio turinio knygų ir laikraščių, tuo sklėdė savo ypatingą apšvietą, giliau lavino ateivius politiškai ir kultūriškai, plėtė mokslų populiarizaciją, aiškino marksizmą ir pasaulinės proletarinės revoliucijos reikalingumą. Kai pirmajam pasauliniam karui baigiantis, socialistinė srovė ėmė skilti, vieni socialdemokratai - pasisakė už nepriklausomą socialistinę Lietuvą, kiti - komunistai - noriai pasuko raudonojo Kremliaus kryptimi, Rusijos ir pasaulinės revoliucijos interesus statydami aukščiau už Lietuvos nepriklausomybės idėją.

Amerikos lietuvių socialistinėje srovėje šių pastarųjų, komunistiškai apsisprendusių, buvo berods dauguma. Vyrėnioji karta, neigiamai nusiteikusi Amerikos kapitalistinės sistemos atžvilgiu, lečiau uoliai tęsė ir šiandien tebetesia komunistinės evangelijos skelbimą, šalininkams pritraukti naudodama išbandytas ir visada veiksmingas priemones: leisdama naujas knygas ir laikraščius, steigdama "nepartines" šalpos, apraudos organizacijas, literatūros ir teatro sambūrius, gausius chorų, orkestrų, kitokias kultūrinio darbo draugijas, kuriose dalyviams sudaroma jaukesnė aplinka, draugiškas bendradarbiavimas, užsiėmimas ir kartu palaipsniui vykdomas jų lavinimas komunistinės ideologijos kryptimi. Išskyrus katalikų draugijas, jokios kitos Amerikos lietuvių srovės čia anuomet nemokėjo ar nepajėgė parodyti tiek judrumo, gabumų ir pasiaukojimo, kiek komunistinė.

Antrajam Pasauliniam Karui baigiantis, kai dar nebuvo išblėsusi Rusijos - Amerikos sąjunginė bičiulystė, Amerikos lietuvių komunistai tiesioginiai ar tarpininkai kontroliavo apie ketvirtadalį gyvosios mūsų išeivijos, kuri tebekalbėjo lietuviškai ir tebesirūšo dirbti, - žinoma komunistiniam - "Lietuvos išlaisvinimui"...

To fakto daugelis šiandien nebeneri atsiminti ar jo nei nežinojo. Ir jei komunistinė Amerikos lietuvių srovė šiandien neabejotinai skaičiumi yra gerokai sumažėjusi, pablėsusi ar tik daugiau pasitraukusi į pogrindį, tai toli gražu ne dėl to, kad jos rėmėjai būtų persisprendę vėl tapti "gerais lietuvišiais".

Padėti jiems tapti "gerais lietuvišiais", iš tikrųjų gal reikėtų pašalinti visas sąlygas ir priežastis, kurios juos paskatino ir tebeskatina būti gerais komunistais. Taip pat reikėtų būtinu panaudoti ne mažiau energijos, pasiaukojimo, idealistinio tikėjimo savąja lietuviška tiesa, vėikesnio, mokslinių, kultūrinių, meninių ir organizacinių priemonių išplėtojimo, negu jie yra panaudoję savosioms komunistinėms tiesoms susirasti ir iš-

Mūsų krepšininkams viešint Argentinoje, Buenos Aires lietuvių surengė jiems iškilmingą priėmimą - vakariene. Oficialioje dalyje, kurią vedė radijo valandėlės "Lietuvos Aidai" vedėjas Z. Juknevičius, svečius sveikino Argentinos Lietuvių Bendruomenės atstovas V. Cibavičius, Lietuvių parapijos klebonas kun. J. Duoba, Berisso ir Rosario lietuvių kolonijų atstovai, buv. Argentinos konsulas Lietuvoje Arnaldo Barsanti, italų org-jų Union Benevolenza atstovas Mario del Panta, JAV ambasados kult. reik. vadovas Thomas P. Hiltunen ir Argentinos lietuvių patriarchas gen. T. Daukantas.

Po sveikinių Argentinos lietuvių vardu k-to pirm. J. Čikštas svečiams įteikė taurę už pelnytą laimėjimą prieš vietos lietuvių krepšinio rinktinę, o sporto klubo pirmininkas J. Petraitis visiems svečiams įteikė Argentinos Lietuvių Sporto Klubą Kovas ženklelį.

Į visus sveikinius bei kalbas atsakė krepšininkų vadovas Valdas Adamkavičius, pabrėždamas, kad šios kelionės tikslas yra garsinti Lietuvos vardą, kovoti už lietuvių susipratinimą ir išlaikymą.

NUOTRAUKOJE, prie garbės stalo matomi: R. Gaška, R. Dirvonis, P. Petrutis, kun. J. Duoba, JAV ambasados kult. reik. vadovas Thomas P. Hiltunen, V. Adamkavičius, R. Valaitis. Kairėje, prie gretimo stalo - gen. T. Daukantas ir kt.

LNT pirmininkas atsako...

(Atkelta iš 1 psl.)

prata yra kitokia, nei Grigaičio. Ieškodamas kelių į vienybę, Dr. Trimakas tarėsi ir su Talkos pirmininku V. Rasteniu ir su Fronto pirmininku J. Brazaičiu.

Iš Dr. Trimako pranešimo susidarė įspūdis, kad su Talka jau beveik susitarta, o su Frontu tuo tarpu dar ne. Nesant nei Fronto nei Talkos atstovams veiksnų apjungimo pasitarime, niekas jų vardu negalėjo to pareikšti patvirtinti, lygiai negalėjo niekas jo ir paneigti.

Taip miglose tas klausimas ir būtų likęs tolesnei atečiai, jei ne balsas iš kito lagerio. Amerikos Liet. Taut. S-gos centro valdybos posėdyje dalyvavo ir Talkos pirmininkas V. Rastenis. Jis ir buvo paprašytas pasisakyti, ar ta vienybė tikrai jau taip netoli. Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad Dr. Trimakas yra buvęs pas V. Rastenį bene porą kartų, siūlydamas jam (Rasteniui) paprojektuoti naują bendro laisvinimo organo struktūrą. Rastenis jam priminė, kad Talka savo nuomonę jau yra pareiškusi ir projektą pasiūlusi. Jis nieko daugiau siūlyti negalės. Šioje vietoje, turbūt, vienybės problema stovi ir šiandieną. Nebent Vliko žmonės kitomis akimis ėmė žiūrėti į Talkos siūlymą.

Iteiktas nesvarstytas memorandumas?

Inž. E. Bartkus posėdžio dalyviams painformavo ir apie Alto Vykdo. Komiteto narių žygius pas kongresmanus ir Valstybės Departamente. Abu lankyti kongresmanai, o ypatingai daugumos vadas McCormack, lietuvių delegaciją (Simutis, Bartkus, Grigaitis ir Kižytė) priėmė labai šiltai. O sužinoję, kad delegacija eisianti ir į Valst. Departamentą, nepašykštėjo ir patarimų, ką ir kaip ten sakyt.

Valstybės Departamente delegaciją priėmė valstybės sekretoriaus padėjėjo pavaduotojas. Jis priėmė ir Alto me m o randumą. Nesileido betgi į jokias politines kalbas. Memorandumą pažadėjo įteikti savo viršininkui.

Idomi "smulkmena" dėl Valst. Departamentui įteikto memorandumo. Memorandumo tekstas nebuvo svarstytas Alto Vykdomojo Komiteto posėdyje. Apie jo turinį Vykdo. Komiteto nariai apgraiškomis buvo painformuoti tik Washingtonė. Gera dar tai, kad jį perredagavo ir perrašė tūlas Washingtonė reziduojąs žurnalistas. Bent jau kalbine prasme, reikia manyti, jis memorandumą apšlifavo.

Kur ta istorija?

Po šio Alto lankymosi Washingtonė spaudoje skaitėme entuziastų džiugavimus. Lankymasis buvęs tiek reikšmingas, kad jį, esą, tenka laikyti istoriniu. Bet kur tie istoriniai laimėjimai?

Gal kas galėtų Alto nuopelnams priskirti pavergtųjų tautų savaitės proklamaciją, kurią priėmė kongresas ir paskelbė prezidentas? Neatrodo betgi, kad šis vizitas turėjo į ją betkokios įtakos. Patys Alto nariai apie tos proklamacijos projektą sužinojo jau būdami Washingtonė. Juos apie ją kaip tik painformavo kongreso daugumos lyderis, kuris, paprašytas sen. Douglass, pažadėjo ją pateikti kongresui.

Pavergtųjų tautų savaitės projektas, teko girdėti, yra gimęs ukrainiečių sluoksniuose. Vėliau buvo paremtas ir kitų grupių egziliinių veikėjų.

Būtų neišmintinga tvirtinti, kad mūsų delegacijų klabenimas į pasaulio politikos kabinetų duris būtų nereikalingas. Bet lygiai būtų

neišmintinga kiekvieną tokį paklabenimą rašyti į istoriją. Ir nebūtina taipgi manyti, jog juo tokių paklabenimų daugiau, juo mūsų bylai geriau. Svarbiau ne kiek, bet kada ir kaip klabenama.

O kai dėl veikinių apjungimo, vertėtų, apie tai kalbant, atsiminti viena: nepakanka apjungimą linksniuoti, reikia jo ir norėti. J. P.

BOSTON

TAUTINĖS SĄJUNGOS NARIŲ, NAMO STEIGĖJŲ IR RĖMĖJŲ SUSIRINKIMAS

Susirinkimas įvyks rugpiūčio 29 d. 6 val. Tautinės Sąjungos namuose. Susirinkime bus svarstoma: Namo tvarkymo taisyklių pakeitimas ir papildymas, namo praplėtimo - remonto ir finansiniai reikalai, pranešimas apie Tautinės Sąjungos seimą Detroitė ir kt.

BALF skyriaus pirmininkas A. Andrulionis buvo išvykęs į BALT suvažiavimą New Yorke, kuris ten vyko rugpiūčio 8 - 9 dienomis.

Radijo valandos "Laisvės Varpas" valdybą 1959 metais sudaro: P. Viščinis - pirm., J. Arlauskas - vicepirm., J. Dvareckas, K. Strikaitis, A. Barulis ir V. Beržinskas. Į kontrolės komisiją įeina: J. Tuinyla, J. Gedmintas ir J. Vaitkevičius.

"Laisvės Varpo" koncertas įvyks lapkričio mėn. 8 d. Programoje dalyvaus solistė P. Bičkienė.

on AUTO INSURANCE

Telefono pašauki m a s Jums gali sutaupyti daug dolerių apsidraudžiant Amerikos vienoj didelėj draudimo įstagoj. Pašaukus jokio įsipareigojimo.

PAULINA MOZURAITIS-BENNET Insurance Agent 13706 Benwood Ave. Cleveland 5, Ohio

SK 1-2183

Jų nuotyčiai dar nesibaigė 2

AISTRINGA NAKTIS VILOJE PRIE EŽERO...

...Ir Martha išdavė sovietų pulkininkui Vokietijos paslaptis. - Iš visų nacių vadų tik vienas Hitleris pasiliko abejingas Marthos žavesiui.

"Vyrai, kuriuos aš šnipinėju, man patinka. Jie yra galingi, ir aš nežinau didesnio patrauklumo už jėgą. Gal būt jie yra žmogžudžiai. Bet jei tu nepergyvenai - tai nežinau malonumo, kurį junti žmogžudžio glėby. Berlyne baigiau nusikratyti visais prietarais. Buččiau sujungti su valstybinio intereso, yra dvigubai saldesni..."

Toki cinišką prisipažinimą rašė 1935 metais Amerikos ambasadoriaus Dodd dukrė Martha vienai savo draugui Chicagoje, išėjusi iš propagandos ministerio Goebbelso kambario.

Negalėdama pasidaryti Hitlerio meilužė, ji pasitenkino jo pagalbininkais. Ją matė apie dvidešimt kartų išeinančią iš garsaus vokiečių karo lakūno Udet buto, ji lankėsi pas Rudolfą Hessą, Goebbelsą, kuris užrakindavo visus rašomojo stalo stalčius, prieš priimdama Marthą, ji praleido dvi naktis Goeringo medžioklės name. Visi Berlyno diplomatai žinojo apie orgijas, kuriose dalyvaudavo Amerikos ambasadoriaus dukrė, tik nieko nežinojo jos tėvas, ambasadoriaus Dodd. Sovietai sekė kiekvieną Marthos žingsnį. Jie priėjo išvados, kad Martha dirba amerikiečių žvalgybai, ir nutarė veikti.

Kiekvienoje žvalgyboje yra agentai, profesiniame žargone vadinami "SM". (sex.machines). SM agentai būna išreniruoti šnipai, kurie turi visas profesinių suvedžiotojų privatumus. Jaunas sovietų pulkininkas, kuris vieną rytą išlipo Friedrichstrasse stoty, buvo pirmasis sovietų SM. Apie jį buvo kalbama, kad dar jokia moteris neatsispyrusi jo suvedžiojimams. Atvykusi į Berlyną, pulkininkui Sovietų karo attache pasakė: "Martha žino apie Vokietijos vadų ateities planus daugiau, negu visa mūsų žvalgyba. Jei jį pasimatytumėtu metu ji pasakos, ką sužino, miegodama su vokiečiais, mes galėsime sušauptyti mažiausiai dvylikos agentų išlaidas".

Sovietų ambasadoje buvo suorganizuotas oficialus priėmimas, į kurį, aišku, buvo pakviesta ir Martha. Martha sovietų pulkininką įsimylėjo iš pirmo žvilgsnio.

- Aš norėčiau jus matyti, aš turiu jus matyti, - pasakė jis jai iš karto.

- Mes pasimatysime per kitus diplomatinis priėmimus, - atsakė Martha, pati žinodama, kad kalba netiesą ir nori jį greičiau matyti.

- Aš negaliu laukti iki to laiko, - dūsavo pulkininkas. - Aš turiu vilą prie Wansee. Ateikite, ateikite...

Martha pasižymėjo vilos adresą.

Du vakarus sovietų pulkininkas jos laukė. Trečią vakarą jį atėjo, ir tą naktį buvo nulemtas

šnipės Marthos Dodd likimas. Pulkininkas imdamas ją į glėbį sakė:

- Nuo to laiko, kai tave pamatysiu, praleidau nemigo naktis, svajodamas tik apie tave.

Ir atsiklaupęs prieš ją tęsė: - Padaryk mane savo vergu, jei nori. Aš tau nepaliesiu nė mažiausio pirščiuko. Aš daug moterų savo gyvenime turėjau! Bet aš nebenoriu nugalėti, o noriu tik būti vergu!

Nuo tos dienos Martha sovietų pulkininko vieloje kasdien praleisdavo po kelias valandas.

Po kelių mėnesių Wansee vieloje, kur pulkininkas gudriai vaidino įsimylėjusį, daromas sekančios žingsnis. Jo balsas buvo pilnas skausmo, kai sakė Marthai: - Brangioji, aš negaliu pakęsti, tave matydamas tik slaptoose pasimatymuose. Tas mane kankina. Jau nuo seno aš turiu projektą, kurį ligi šiol nedrįsau tau išdėstyti. Jei mano vyriausybė tave pakviestų kuriam laikui į Sovietų Sąjungą... mes galėtume drauge praleisti kelias malonias savaites, nesislapstydami nuo žmonių.

Už kelių dienų Martha gavo oficialų kvietimą, ir ambasadoriaus dukrė išvyko į Sovietų Sąjungą. Rusai pasistengė ją karališkai priimti, apsupdami didžiausiu liuksu, jos garbei ruošdami priėmimus. Ji aplankė Krymą, žavėjosi mėnesiena prie Volgos, viešėjo Leningrade - visur lydimą savo meilužio sovietų pulkininko.

Tačiau tą dieną, kai Martha Dodd turėjo aplėsti Maskvą ir grįžti į Berlyną, į kambarį įėjo išbalęs pulkininkas.

- Viskas baigta, mano brangioji, - pasakė jis nusiminęs. - Man draudžia grįžti į Berlyną. - Kas atsitiko? - paklausė ji. - Jie nori mane sumirti, teisti ir pasmerkti.

- Jie yra bepročiai. Už ką? - Jie nėra bepročiai. Tu man melavai, - nusiminęs kalbėjo pulkininkas. - Jie sako, kad tu dirbi amerikiečių žvalgybai. Martha, ar tai tiesa? Martha, ar tu siunteei pranešimus į Washingtoną po kiekvienos mūsų meilės nakties?

- Washingtonas, - atsakė saušai Martha, - nesidomauja mūsų dūsavimais, kai esame vieni du. Bet pulkininkas kalbėjo toliau: - Tu turi man pasakyti teisybę, aš tavęs prašau.

Martha pagaliau prisipažino. Taip ji dirba amerikiečių žvalgybai. Taip ji šnipinėja nacių vadus, bet tarp jos ir pulkininko yra tikra meilė.

- Aš turiu su tavim grįžti į Berlyną, - nutarė pulkininkas. - Reikia rasti išeitį. Išeitis buvo greitai rasta.

Martha, grįžusi iš Sovietų Sąjungos, tėvui pareiškė, kad Rusija tikras žmogiškas rojus, o amerikiečių žvalgybai pranešė, kad

daugiau nebenorinti būti jų agentais.

Niekas jos nebandė perkalbėti. Bet Martha ir toliau tęsė savo intymius pasimatymus su Goeringu, Goebbelsu, Hessu. Sovietų pulkininkas nepavydėjo, nes raportai, kuriuos anksčiau Martha rašydavo Washingtonui, dabar pakeitė kryptį į Maskvą.

Dabar Martha šnipinėjo vokiečius sovietams.

Pusantrų metų prieš prasidedant II pasauliniam karui, prof. Dodd, didžiausiam savo dukters nusiminimui, buvo atšauktas iš Berlyno. Martha nenoromis turėjo grįžti į Ameriką. Už dviejų savaičių į Washingtoną buvo atkeltas ir jos meilužis sovietų pulkininkas.

Bet Marthos gyvenime atsitiko incidentas, kuris dar labiau sukelė neapykantą savam kraštui. Netoli savo ūkio Leesburg, Virginijoje, prof. Dodd suvažinėjo negriuką. Negalėdamas suvaldyti nervų, jis pabėgo, bet policija surado ir iškėlė jam bylą. Prieš Dodd prasidėjo spaudos kampanija, reikalaujanti pasmerkti buvusį ambasadorių. Jis to nepergyveno ir vieną dieną mirė nuo širdies smūgio.

Prie jo kopo Martha davė žodį atkeršyti visiems, kurie kalti, anot jos, dėl tėvo mirties: visiems amerikiečiams.

Karo metu ją randame Greenwich Village, New Yorke, vedant bohemišką gyvenimą.

1944 metais sovietų žvalgyba pradėjo visu įtempimu dirbti Amerikoje, nes buvo pradėta gaminti atominė bomba, ir rusai norėjo turėti jos paslaptį. Maskva pradėjo mobilizuoti visus savo buvusius agentus.

(Nukelta į 6 psl.)

"Ir tikrai, iš anapus krūmų išlindo tuzinas vokiečių iškeltomis rankomis..."

Valandos, kurios... 18

Žmogus iš kitos planetos

Kai genrolas Eisenhoweris korporalą Jacksonį iš Washington, D.C., kaip ir daugelį kitų, invazijos išvakarėse paklausė, ar jis žinąs savo uždavinį, tas patvirtino, jog į tą klausimą atsakytų vidury nakties iš miego pažadintas. Jo divizija turėjo užimti galą pylimo, kuris nuo "Utah" ruožo per aptvindytus plotus tęsėsi į sausumos gilumą. Jo paties batalionas turėjo pulti sunkią pakrantės artilerijos bateriją, kuri gynė ruožą tarp jūros kranto ir St. Martino - de Varreville vietovės. Pagal planą jis turėjo iššokti netoli St. Martino ir nesunkiai tą gyvenvietę surasti.

Jo batalionas atliko puikų, koncentruotą iššokimą, tik niekur negalėjo rasti St. Martino. Tai atsitiko dėl to, kad pirmojo lėktuvo pilotas apsiriko, už penkių kilometrų pastebėjus signalus palaikęs jam skirtais, ir ten savo keleivius iššokdino o pasakui jį skridę 27 kiti lėktuvai akiai pasekė jo pavyzdžiu.

Nedaugelio tiksliai iššokusių grupėje buvo ir komendantas plk. ltn. Chappuis - ir tuo būdu, batalionas ne tik buvo išsklaidytas, bet ir netekęs vadovybės. Tai galėjo būti gana pavojinga laivynui, nes St. Martino baterija buvo labai stipri.

Plk. Chappuis, lygiai kaip ir britų plk. Otway, atsidūrė prieš sunkų klausimą: ar tais keliais žmonėmis, kuriuos jam pasisekė

surinkti, yra prasmės pradėti puolimą - ypač, kad jis turėjo ne 150, kaip Otway, o tik tuziną vyrų. Ilgai negalvodamas, plk. Chappuis arčiausiu keliu pasuko į uždavinio vietą ir ... ten rado bateriją sunaikintą ir apleistą: britų karinė aviacija pastarosiomis naktimis ją buvo taip sėkmingai bombardavusi, kad vokiečiai iš jos jau buvo pasitraukę.

*

Kapralas Jacksonas beklaidžiodamas atrado sudužusį sklandytuvą. Visa jo įgula buvo žuvusi, išskyrus vieną karininką, kuris, atrodo, nesužeistas sėdėjo ant žemės, Jacksonas, kuris buvo visiškai pavargęs, atsisėdo šalia jo, ir karininkas pradėjo su juo kalbėtis ne apie karą arba sklandytuvo sudužimą ir kas toliau bus, bet... apie gyvenimą Amerikoje. Pasikalbėjimas apie tėvynę tarp išblaškytų lavonų veikė kaip vaiduokliška ir tik palaipsniui Jacksonas pradėjo suvokti, kad karininkas, kuris turėjo vidinius sužeidimus ir dėl jų labai kentėjo, tuo pokalbiu norėjo nukreipti dėmesį nuo nepakeliamos situacijos. Jacksonas paklausė, ar jis nenorės morfijaus. "Jau paėmiau," atsakė karininkas. Po poros minučių jis mirė.

Kiek vėliau Jacksonas su draugu, kurį pakeliui buvo sutikęs, rado savo pulko pulkininką su komplikuoju kojos lūžiu. Jis jau buvo bepradėjęs gauti į prie-

daugą, kai kažkas juos pradėjo apšaudyti. Jie pamatė už krūmų dingstantį vokiečių, paliko pulkininką ir pradėjo vokiečius persekioti.

Į krūmus, už kurių vokiečiai buvo dingę, Jacksonas paleido seriją iš savo automatinio pistoleto. Jo nustebimui, ten pasigirdo riksmas ir dejavimai, ir pro šakas pasirodė balta nosinė. "Kamerad! Kamerad!" sušuko Jacksonas, tikėdamas, kad tai būsias geriausias žodis pasidavimui išreikšti. Iš anapus išlindo tuzinas vokiečių iškeltomis rankomis, ir Jacksonas su šurpu pamatė, ką jo šautuvas buvo padaręs. Vienas draugų prilaukomas vyras dejuodamas laikė susiėmęs pilvą. Kiti buvo krauju pasruvę. Vienas berniukas, kuris galėjo būti penkiolikos metų, buvo gavęs kulipkas į abiejų rankų sąnarius tuo metu, kai buvo bekeliąs rankas pasiduoti.

Jacksonas, pamatęs nelaimingą grupelę tokioje pasibaisėtinėje būklėje, suprato, kad jis negalės vokiečių nekęsti, kaip iš karto buvo tikėjęs. Išgirdę šūvius, atskubėjo dar keletas jo draugų. Susigėdęs dėl dar tebekaršto savo pistoleto pasėkų, jis paliko jiems belaisvius ir neatsigręždamas nuėjo tolyn.

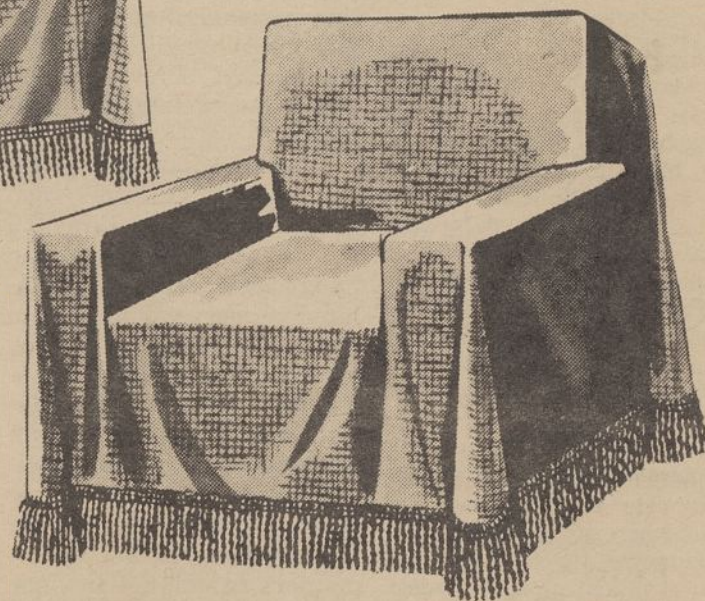
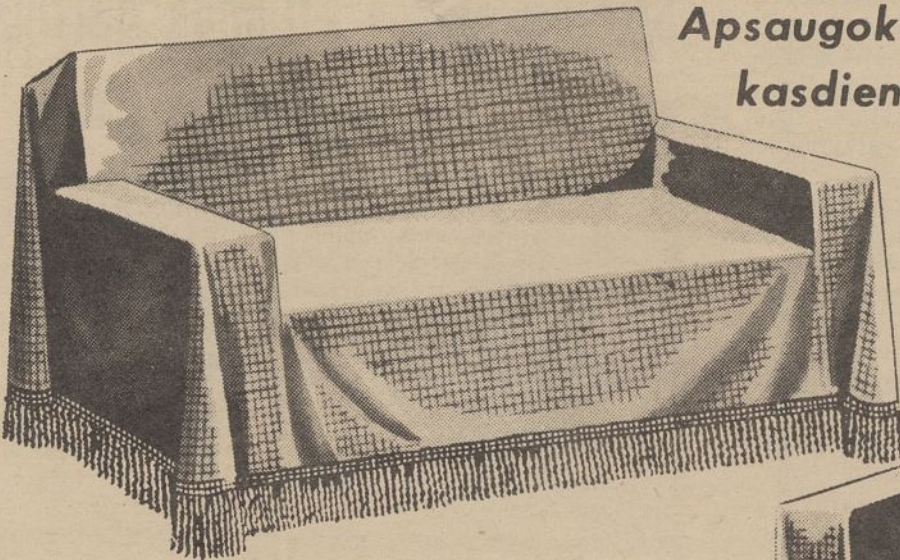
Jis grįžo prie savo pulkininko, netolimoje ūkininko sodyboje rado vienratį, uždėjo ant jo sužeistąjį ir, susiorientavęs kryptį, (Nukelta į 6 psl.)

the MAY cos 2 BASEMENT stores

EAGLE ŽENKLAI
DIDINA SANTAUPAS

Apsaugokite savo baldus nuo kasdieninio nešiojimosi ir dulkių!

NEREIKALAUJA
PROSIIJIMO

TEXTURED CAPRI MEDŽIAGOS

Visiems reikalams austi
UŽDANGALAI

- MAŠINA SKALBIAMI
- NEREIKALAUJA PROSINIMO
- NESIVELIA
- NESUSITRAUKIA
- LIUKSUSINIAI PAGRAŽINIMAI APACIOJE

2.99

6x72 kėdės
dydis

- Rose
- Žalia
- Ruda
- Auksinė
- Beige
- Turquoise

Šie puikūs uždangalai yra gražūs ir dekoratyviniai puikūs, o taip pat ir labai naudingi. Uždėkite juos savo baldų apsaugai... Pagaminti iš liuksusinio, ilgai nešiojančio CAPRI CLOTH ir aplink apvedžioti. Puikus apdengimas lovoms, kortų stalams. Galima naudoti, kaip staltiesę ar pajūrio rankšluostį.

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi...
Šaukit CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement Drapery Department
Downtown and On the Heights

Naudokite:
• Sectionals
• Rollaway Covers
• Sewing Machine Covers
• Picnics
• Bedspreads
• Day Beds
• Auto Seats
• Piano Covers
• Table Covers
• Card Table Covers

72x90" dėl Studio Couches Love
Seats, didesnė kėdė

3.99

72x108" dydis dėl sofų, sofų
lovų, Hollywood lovų

4.99

72x126" Extra didelis dydis
dėl didelių sofų

6.99

Prof. Dodd su dukterimi Martha teismo posėdy, kuriame buvo kaltinamas už negriuko suvažinėjimą...

Dirvos bičiulis Kazimieras Soroka, 33 m. buvęs policijos tarnyboje Pa. valstybėje ir Aliquippa mieste buvęs policijos vadu, dabar gyvena Clevelande, eidamas plieno fabriko gaisrininkų inspektoriaus pareigas. Dirvoje jis stebi, kaip V. Orintas mašinos pagalba adresuoja laikraščius.

Dirvos nuotrauka.

MEDICINA IR ATOMINIS KARAS

J. RAMUNIS, M. D.

Rūsų, baterinis radijas, vanduo...

Tai būtiniausios apsaugos priemonės

Iš anksto ruošiantis atominiam karui, reikia nusi- statyti, kur visa šeima eis prisiglausti, paskelbus tokio karo pavojų. Ir šiuo atveju geriausiai tinka giliausias, tvirtiausias rūšys, turįs bent du skirtingus išėjimus (kad neatsitiktų užgriovimas). Jei tik įmanoma, reikia taip įrengti elektros laidų tinklą namuose, kad vienas saugiklis iš karto išjungtų visą srovę. Taip bus lengviau ją greitai išjungti, kad būtų išvengta gaisro nuo sugadintų vielų.

Labai rimtai patariama turėti namuose bent vieną baterinį radijo imtuvą ir jį laikyti arba numatytoje slėptuvėje, ar tokioje vietoje, kad jį lengvai, negaištant laiko, būtų galima į tą slėptuvę nusinešti. Daugumas tokių imtuvų tinka naudoti ar tai prie elektros tinklo, ar su baterijom. Reikia pasirūpinti, kad tos ba-

terijos būtų pakankamai tvirtos, neišsiekvoju sio s. Atominio puolimo metu nebus laiko nė galimybių įsigyti naują bateriją. Greičiausiai nebus laiko net ir turimas namuose baterijas pakeisti.

Visi kiti ryšiai su aplinka, atominio puolimo atveju, neabejotinai tuoj pat nutruks, ir toks baterinis imtuvas bus labai svarbi apsaugos priemonė: jo pagalba bus galima žinoti, kas tikrumoje darosi ir ką reikia daryti, kad išliktum gyvas per kelias valandas tuoj po puolimo.

Civilinės gynybos pranešimams yra skirti du bangų ilgiai: tai 640 ir 1280 kc. Jokios kitos stotys šių bangų JAV-bėse naudoti negali. Jos randamos kiekviename radijo imtuve normalioje, standartinėje skalėje. Toje skalėje jos yra atžymėtos skaičiais "64" ir "128" (nuliai jose paprastai yra nepažymimi). Daugelis naujesnių imtuvų turi specialius paženklinimus, rodančius šiuos bangų ilgius. Bet tos bangos lengvai randamos ir be specialių paženklinimų.

Atomio puolimo metu visos stotys nutrauks savo programą ir persijungs į šių dviejų bangų ilgį. Tuo bangų ilgiu veiks ir specialūs civilinės gynybos radijo siųstuvai. Be to šios bangos yra tos pačios visoje Amerikoje. Taigi, net ir plačiau, netikėčiausiai atliktas branduolinių ginklų puolimas niekad negalės visų šiomis bangomis veikiančių stočių nutildyti. Jei kuriam nors rajone net ir visos stotys būtų sunaikintos, tai išlikę tame rajone žmonės gaus tomis pačiomis bangomis pranešimus iš gretimų rajonų. Jie gal nebus tiek tikslūs, bet vis dar bus pakankami bendrai orientacijai. Šie pranešimai bus ypatingai svarbūs apie radioaktyvų spinduliavimą, radioaktyvius kritulius, vietas,

kur galima gauti mediciniskąją pagalbą, maisto bei vandens, betarpiniai grėsiąčius pavojus. Patyrimas taip pat parodė, kad panika labiausiai pasireiškia tada, kai nežinoma, kas aplinkui darosi. O taip pat, kada mažos žmonių grupės tampa atskirtos, izoliuotos. Nors turėjimas ar neturėjimas paruošto ra-

dijo imtuvo daugeliui dabar gal atrodo nereikšmingu dalyku, bet patyrimai parodė, jog tokie "menki" dalykai atomio karo metu dažnai bus lemiamu veiksmu.

Iš visų kitų pasiruošimo priemonių svarbiausia turėti didelę bonkas gerimui tinkančio vandens. Jos turi būti paruoštos slėptuvėje. Kaip žinia, be vandens neįmanoma ilgiau kaip kelio valandų išsilaikyti.

Po atomio puolimo vandentiekis daug kur bus suardytas, ypač arčiau nulinio taško. Jei pasitaikytų gauti didesnio kūno ploto nudegimus, tai vanduo bus

dar labiau reikalingas gyvybei palaikyti, nes per nudegusią odą prarandamas didelis vandens kiekis.

Gerimui tinkamas vanduo plačiai pardavinėjamas keilių galionų dydžio, tampa uždarytosse bonkose. Jis ilgaini, net mėnesiais nesugenda, jei tos bonkos laikomos uždarytos. Toks vanduo kainuoja tik centus ir kiekvieną šeimą rūšyje ar kitoje vietoje, numatytoje naudoti slėptuve, turėtų laikyti bent dvi tokias bonkas, atskirose vietose, kad abi iš karto puolimo metu nesusduktų.

Tokioje laikinoje slėptuvėje taip pat patartina laikyti šiltų rūbų ir tvirtos avalinės. Tam gerai tinka net ir senesni, kasdien nebevertojami rūbai, nes po tokios katastrofos niekas nekreips dėmesio, kaip tie rūbai atrodys. Jūs geriausia laikyti nors kiek prielengtus, kad išvengtų jų užteršimo radioaktyviomis dulkėmis atominiame sprogiui įvykus.

Šie, tik ką paminėti daiktai yra patys svarbiausi, besiruošiant išlikti gyvam atomio puolimo metu. Maisto atsargos yra svarbios, bet ne tiek svarbios, kaip vanduo ir rūbai. Atsarginį maistą reikia laikyti toki, kuris yra užpakuotas oro nepraleidžiančiame įpakavime, geriausiai įpakuotas į metalines dėžutes. Taip įpakuotą maistą bus galima naudoti tuojau po puolimo, nežiūrint, koks radioaktyvus spinduliavimas bebūtų aplinkoje. Metalinėse dėžutėse maistas išliks to spinduliavimo nesugadintas net tada, kai spinduliavimas bus mirtinas toje pačioje patalpoje esantiems žmonėms! Tas pats bus ir su uždaroje stiklo bankose esančiu vandeniu. Ir jis liks to spinduliavimo nepalietas.

Atidarytą dėžutę, užtenka tik jį nusluostyti nuo dulkių ir sunaudoti tuoj pat po atidarymo. Naudojant vandenį, bonką reikia tuoj pat ir vėl uždaryti.

Norint dar geriau pasiruošti, galima patarti įsigyti naftos šildytuvus, tokius, kokie plačiai naudojami įvairiose iškylose ir kurie Lietuvoje buvo vadinami "primusais". Mat, tuoj po puolimo nebus ne tik elektros, bet nei dujų, nei kitokių šildymo priemonių, kurių mes dabar esame taip pripratę. Neturint "primusų", teks naudoti šaltą maistą. Nors to ir užtenka gyvybei palaikyti, bet tai nebus jau taip patogiu.

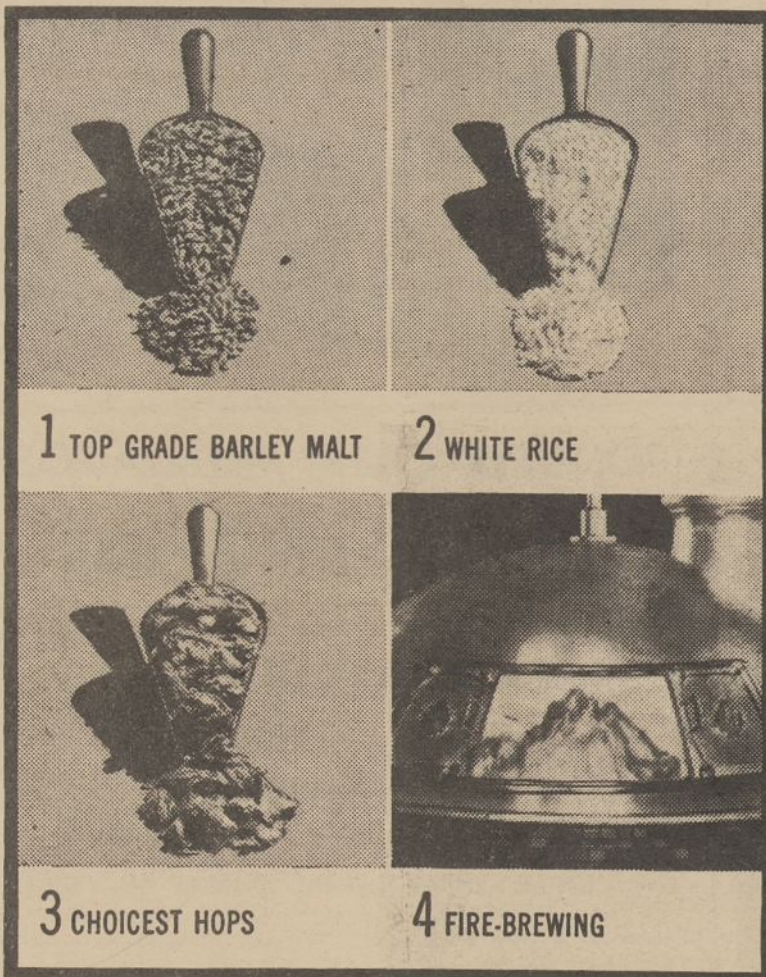
Visų šių atsargų verta pasirūpinti tiek, kad visai šeimai užtektų maždaug savaitės laiko. Popieriuje įpakuoti maisto produktai taip pat gali būti tinkami vartojimui. Bet nei juos, nei visai neįpakuotus maisto produktus nepatartina vartoti, kol tos vietovės radioaktyvumo laipsnis nebus nustatytas. Jie gali būti tapę radioaktyviais ir žudančiais. Tas pat tinka, ir naudojant į bonkas nesusipiltą vandenį, jei vandentiekis ir liks nesugedęs, vanduo gali būti, nors ir silpnai, radioaktyvus, pavojingas gyvybei. (Bus daugiau)

TEPEE PROJEKTAS

Sovietinių raketų ir satelitų iššovimai jau eilę mėnesių yra sekami ir registruojami specialiais instrumentais, išstatytais JAV ribose, — paskelbė JAV gynybos departamentas. Ši sekimo sistema, vadinama Tepee projektu, gali susekti ir užregistruoti 95% visų žemės paviršiuje atliekamų branduolinių ginklų bandymų ir raketų iššovimų. Tam reikalingi užtenka vienos stoties, bet jau dabar veikia keletas tokių stočių, tik jų skaičius ir dislokacija neskelbiama.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

Stroh's alus yra labiau gaivinantis... tam yra 4 geros priežastys

Visi trys viršuje minėti mišiniai įeina į Stroh's alaus virimą. Duoti patį geriausią skonį Stroh's yra ugnim verdamas prie 2000 laipsnių. Ugnies virimas padaro Stroh's lengvesnį, švelnesnį. Įsitikinkite patys. Prašykite Amerikoje vienintelį ugnim verdamą alų šiandien!

JUMS PATIKS

Stroh's

JIS ŠVIESESNIS!

DABAR UŽ VIETINIS KAINAS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Invazija...

(Atkelta iš 5 psk.)

pradėjo žygiuoti St. Martino link. Prakaituojančio kapralo, prieš save stumiančio vienratį su viršuje paguldytu pulkininku, vaizdas buvo gana nekuriškas, tačiau niekas nesijukė, kai pora atvyko į štabo būstinę. Parašiutininkai puikiai suprato karininko jausmus, kuris, šokdamas į savo pirmąsias ir galbūt paskutines kautynes, nusilaužė koją. Kiek pajėgdamas drausmingiau pulkininkas prisistatė generolui Taylorui, kuris, nepaisydamas jo protestų, jį tuoj pat pasiuntė į perrišimo punktą.

Generolas Taylor surinko gana keistą grupę iš 80 vyrų. Toje buvo toli gražu per daug karininkų, jų tarpe dar vienas generolas, ir beveik nė vienas nepažinojo kito. Štabo karininkai, artilleristai be pabūklų, raštininkai grandiniai, kariniai policistai ir net vienas Reuterio korespondentas buvo toje grupėje. Nė vienas iš jų nepriklausė tiems abiem batalionams, kurie iš tikrųjų turėjo čia nusileisti. Generolas Taylor vienam pulkininkui, pavardė Ewell, kuriam priklausė bent pusė susirinkusių žmonių, pavedė bandyti prasiveržti į pietinį pylimo galą. Būrio daugumą sudarė vada be kareivių, ir jis juos palydėjo reikšmingais žodžiais: "Dar niekada tokia mažuma nebuvo vedama tokios gausybės".

Žygiuodama link pylimo, Ewellio kolona ties Poupeville kaimeliu gavo pirmąjį ugnies krikštą. Prasidėjo kietos kautynės. Vokiečiai pamažu traukėsi, ir kautynės susikoncentravo ties mokykla. Ewellis prisilėgęs pažvelgė per mūrinės tvoros viršų. Vokiečių leitenantas išsoko iš mokyklos ir kažką sušuko. Ewellis paleido pistoletą šūvį, bet nepataikė ir tik tada pastebėjo, kad vokiečiai nori pasiduoti. Iš mokyklos dar išėjo dvidešimt ar trisdešimt vokiečių, ir Ewellio pirmasis mūšis buvo baigtas.

Iš mokyklos jos gerai matė pylimą, kurį abiejose pusėse sėmė vanduo, o gale kito "Utah" ruožo kopos. Pakrantėje nieko nebuvo matyti. Tik staiga tarp švėndrių pasirodė maždaug oranžinė vėliavėlė - tai buvo sutartas atpažinimo ženklas.

Ewellis pasiuntė pylimu porą žmonių; jie grįžo su karininku, kuris generolui Taylor prisistatė: kapitonas George Mabry iš 8-sios pėstininkų divizijos. Parašiutininkai išsprogino akis, kaip žmogų iš kitos planetos pamatė: jis buvo per Kanalą atplaukęs laivu! Tai buvo pirmasis susitikimas tarp jūros ir oro desantų.

(Tęsinys: Mažasis Mabry ir didysis Rooseveltas)

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th Place.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:
Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WAlbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais: 2-4 ir 5-7 p. p.

Šnipė Martha...

(Atkelta iš 5 psl.)

Vieną 1944 m. gegužės dieną pas Martha atvyko Maskvos emisaras. Tai nebuvo SM, bet sovietų žvalgybos galva.

- Mano brangioji, - pasakė jis sausiai, - su šiais susivėlusiais plaukais ir nešvariom kelnėm jūs negalite būti niekam naudinga. Pirm pradėdama "dirbti", jūs turite visiškai "atsinaujinti". Jūs turite pasidaryti aukštos klasės moterimi ir kiek galima labiau reikšti savo antisovietinius jausmus.

Gavusi pinigų, Martha išsiuomavo Park Avenue New York'e liuksusinį butą, užsisakė pas Mainbocher 30 suknelių, susiėmė Heleną Rubinstein savo pirmąją grožį ir pradėjo rodytis aukštuomenės rateliuose, teatruose, priėmimuose, išvažiavimuose.

Sovietų žvalgybos viršininkas stebėjo šį pasikeitimą patenkintas ir, kada jis rado, kad Martha jau pribrendo reikalui, jis paaiškino, ko Stalinas iš jos nori.

- Sovietų žvalgyba, - sakė jis, - norėdama išgauti atomines paslaptis, yra reikalinga geros priedangos savo organizacijai paslėpti po kokios nors įmonės vardu. Jums ir pavadama surasti tą priedangą. Tos įmonės, kuri bus mūsų priedanga, savininkas turi būti aiškus antikomunistas, kapitalistas, milijonierius, naivus ir beprotiškai į jus įsimylėjęs. Ir, kada tokį surasite, nedelsdama ištekkite. Tada mes pradėsime veikti...

(Kitame numeryje: Sovietų šnipė išteka už amerikiečio kapitalisto)

CLEVELAND

IR APYLINKĖSE

Pats laikas užsisakyti spaudos baliui staliukus

Spaudos balius įvyks rugsėjo mėn. 12 d. Slovenian Auditorium salėse. Vaisių stalai pirmą kartą bus didžiojo salėje. Stalai po 12 asmenų. Su valgiais ir gėrimu vienam asmeniui kaštuoja tik \$5.00. Jaunimui stalai bus parengti bufeto salėje, be valgių. Juos galės nusipirkti tiesiai iš bufeto. Jaunimui bilietas kaštuos tik \$1.50.

Į spaudos balių mes iškvietėme lietuvišką orkestrą iš New Yorko. Ir visam šokių laikui jie duos ne tik muziką, bet ir pritaikytas lietuviškas šokio dainas.

Baliuje bus ir daug kitų įvairumų. Jau dabar pats laikas užsisakyti stalus. Užsisakant kreipkitės į Dirvos redakciją darbo metu ir vakarais telefonu GL 1-3976. Pirmiau užsisakiusieji gaus geresnius stalus. Taigi nedelskit, nes ir stalų skaičius ribotas.

• **Kun. A. Trakis**, iš Chicago, buvo atvykęs į Clevelandą laikyti evangelikam liuteronams pamaldų, pasikliau aplankė eilę savo artimųjų. Lankėsi Dirvos redakcijoje, susipažino su naujais įrengimais ir pasitarė lietuvių išlaikymo reikalais.

• **Kun. V. Sugintas** praėjusį sekmadienį prie Pymatuning ežero stovyklaujančiams skautams atlaikė pamaldas ir pasakė pamokslą.

• **Dr. Z. Sabataitis** su šeima ir P. Butkienė išvyko atostogų į Floridą, Dirvai atsiuntė geriausius sveikinius.

• **Sandaros banketas**, kuris įvyks rugsėjo 5 d. Lake Shore Country Club patalpose, meninė programa išpildys Juzę Krištolaitytę-Daugėlienę. Bankete dalyvaus ir kalbą pasakys Lietuvos Konsulas Chicagoje Dr. Petras Daužvardis. Bilietus į banketą jau dabar galima gauti pas inž. Antaną Gargasą: LI 1-3839 ir pas visus Sandaros kuopos valdybos narius.

• **Vysk. V. Brizgys** buvo atvykęs į Clevelandą atlikti bažnytinės apeigos susitikiant Astai Orintaitei ir Vaclovui Kleizai. Sutauktuvės įvyko Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

• **V. Benokraitis** su šeima persikėlė į naują namą ir dabar pasiekiamas — 17308 Tarrymore, Cleveland 19, Ohio. IV 1-5175.

• **Regina ir Bronius Snarskiai** persikėlė į naują vietą ir dabar pasiekiami: 20111 McCracken Rd., Bedford, Ohio. Tel. MO 2-1815.

• **P. Baltrukonienė, O. Michelich, Julija Rastenienė ir H. Schneider** aplankė Dirvą, apžiūrėjo naujus įrengimus ir pasidalino įspūdžiais.

• **A. A. Mikoliūnai, J. Lazoraičiai ir J. Baranauskas**, savaitę laiko vasarojo Christiana Loge — p. Linkų vasarvietėje. Taip pat aplankė ir Tabor Farm.

• **Ši ketvirtadienį** Cleveland Arena rengiamose imtynėse pagrindiniais dalyviais bus Dick Beyer ir Fritz von Erich. Taip pat dalyvaus 5 kitos poros.

Parduodamas 2-jų šeimų namas

Po 5 ir 4 kamb., 4 garažai. Gaunama nuomos už butą 80 dol. Tarp St. Clair ir Superior Ave., 124 gatvėje. Kaina \$13,500. Teirautis: tel. MU 1-0192. (63)

Suinteresuotiems kepyklos bizniui

Parduodu savo nuosavybės dalį "Baltic Bakery". Kreiptis: V. Strimaitis — ON 1-1250 arba UL 1-7117. (65)

Besidomintiems prekyba

Turiu išimtinę teisę atstovauti vokiečių batų Salamander įmonei Detroite.

Besidomintieji ir norį prisidėti kapitalu prie šios rūšies prekybos ligi rugpiūčio 22 d. rašykite lietuvių kalba:

Salamander
3325 Lorain Ave.
Cleveland 13, Ohio

ATKREIPKITE DĖMESĮ Į ŠIUOS NAMUS

Vienos šeimos

1) Richmond Hts., ant Monticello Blvd., 5 metų senumo namas, prijungtas garažas, didelis sklypas, poilsio kambarys, gaso šildymas. Galima pirkti su mažu įmokėjimu.

2) Prie Euclide Ave. ir Noble Rd. gražus namas vienai šeimai. Vienas miegamasis ir vonia 1-me aukšte, 2 miegamieji ir kita vonia 2-ram aukšte. Gaso krosnis. Patraukianti, medžiais apaugusi aplinkuma. Kaina \$16,900.

2-jų šeimų

Netoli Euclid Ave., East Cleveland, po 5 kambarius kiekviename bute, gaso šildymas, garažai. Kaina \$14,900.

Turime ir daugiau namų ir kituose rajonuose.

ŠIRVAITIS

W. M. Byrne — Real Estate

1535 Hayden Ave.

Namuose — KE 1-4080

Ištaigoje — MU 1-6100

(63)

Baltic Delicatessen krautuvė

(6908 Superior Ave.)

išpildo įvairius užsakymus parengimams, piknikų, vestuvių ir kt. Pas mus galite užsisakyti: įvairių kumpių, paršiukų, žąsų, ančių, viščiukų, tortų, įvairių gėrimų, kaip alaus, vyno, šampano, vaisvandenių. Be to mes leidžiama naudotis ir mūsų didžiaisiais šaldytuvais ir todėl rengėjai turės patogumus, maistą pasidėdami ir atšaldydami.

Mūsų krautuvė jįs gausite įvairių kaimiškų sūrių: Clevelando grietinių, Maitytės ir be to mes esame vieninteliai atstovai Clevelande lietuvių mėgiamą Michigan Farm (Andrulio sūrių).

ATSIDARĖ NAUJA KEPYKLA

Kepa skanią lietuvišką ir kitokią duoną

Mūsų kepyklos gaminiai gaminami Baltic Delicatessen, P. Dabrilos "Laima" krautuvėje ir kitur.

Vienas iš kepyklos savininkų yra Ričardas Reinikeris, kilęs iš Vilkaviškio, kur jo tėvas daugelį metų turėjo mėsinę. Tat norintieji naujoje kepykloje lietuviškai susikalbėti šaukite R. Reinikerį.

Mes kviečiame visus lietuvius išbandyti mūsų duoną ir mes tikime, kad būsite patenkinti.

SOWINSKY BAKERY
8120 Sowinski Ave. EX 1-5610

Kun. V. Sugintas praėjusį sekmadienį lietuviams skautams ant Pymatuning ežero kranto atlaikė pamaldas ir pasakė jiems skirtą pamokslą.

Dirvos nuotrauka

LIETUVIAI KURIASI PRIE PYMATUNING EŽERO

Pymatuning ežeras yra už 60 mylių nuo Clevelando. Ten, arčiau ir toliau nuo ežero, yra nemaža parduotų ir dar parduodamų sklypų vasarviečių statybai. Ir lietuviai tuo jau susidomėjo ir jie pamažu statosi Causeway, Ohio.

Statyba čia nevaržoma jokiais administracijos patvarkymais, išskyrus sanitarijos reikalavimus. Todėl čia, žiūrint į pastatytus vasarnamus, matosi labai didelis įvairumas. Įvairuoja dydžiu ir konstrukcija. Ir jie statomi daugiausia saviems reikalams: vasaroti ar pastoviai gyventi. Nemaža yra ir pensininkų, o taip pat ir kasdien važinėjančių į darbą Clevelandan.

Nors dar nemažai čia reikia tvarkymo, bet tarp sklypų išvestos gatvės jau pažvyruotos. Sklypai apaugę lapuočiais medžiais. Jų kainos svyruoja nuo \$300 iki \$800 sklypui 60 x 160 pėdų. Pro tuos sklypus praeina mekskalnių kelias - Lake Rd., einas iš 322 kelio į tolimesnes vietas šiaurės link.

Čia vasarnamiams statyti didžiausį akstiną duoda Pymatuning ežeras, 40 mylių ilgio ir 2 mylių pločio. Ežere susikerta ir Ohio bei Pa. valstybių sienos. Per ežerą eina ir 2 mylių ilgio tiltas - pylimas. Ir tiltas vadinasi Causeway vardu.

Nuo šios Causeway vietovės, už 2 mylių, yra patrauklus Andover miestelis, turįs viską, kas čia gyvenantiems reikalinga: yra gydytojas, latvis, dvi vaistinės, paštas, mokykla, katalikų bažnyčia, kinas, krautuvės ir kt. Tik nėra policijos. Sako, kad čia jos ir nereikia.

Pastatytų vasarnamų tarpe gražumu išsiskiria V. Nagevičienės ir G. Natkevičienės vila "Rūta" (Lakeview Dr., Causeway, Ohio). Čia jau nemaža lietuvių vasaroja ir dabar vasaroja. Kambariai išnuomuojami ir su pilnu išlaikymu.

Be V. Nagevičienės ir G. Natkevičienės čia vasarnamus yra pasistatiusios dar dvi lietuvių šeimos. Žinoma, kelios šeimos yra nusipirkusios sklypus. Taigi ir čia greit lietuvių skaičius padidės. Ir padidėti gali, nes vietos gražios ežero pašonėje. Steponas Nasvytis

VAISIŲ, DARŽOVIŲ, VYNŲ IR KITŲ GĖRIMŲ PREKYBA

Šviežios daržovės ir vaisiai, geriausi agurkai raugimui, įvairūs gėrimai lietuviškoje krautuvėje.

Vestuves ar kitus pobūvius rengiant gėrimai parduodami su nuolaida. Ypatingai pigus alus.

Užiekit įsitikinti.

SUPERIOR SELF SERVICE

Savininkas F. Klimaitis

7031 Superior Ave.

EX 1-8247

Nemokamas pristatymas

Geriausios sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N.E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday,

7:05 - 7:30 P.M.

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE. SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti • Vasaros VĖDINIMĄ • žiemos ŠILDYMĄ

MONCRIEF

Įtaisymo VISŲ METŲ

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA O

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

CleveChecks

SPECIAL BUDGET CHECKING ACCOUNTS REGULAR CHECKING ACCOUNTS, TOO • USE THE ONE BEST FOR YOU!

The Cleveland Trust Company

65 CONVENIENT BANKING OFFICES MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Naktinė nuotrauka prie laužo, kada būrelis vyresniųjų stebi jaunųjų pasirodymus. Iš kairės: inž. V. Civenas, inž. R. Veitas, N. Gaidžiūnienė ir inž. B. Veitas.

Dirvos nuotrauka

DIRVA

THE FIELD

Kas ir kur?

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdybos posėdyje pirm. inž. E. Bartkus išsamiai painformavo apie ALTo vykd. komiteto kelionę į Washingtoną. Posėdyje dalyvavęs Liet. Nepriklausomybės Talkos pirm. V. Rastenis kalbėjo apie Talkos darbus. Aptarta eilė aktualijų, jų tarpe krepšininkų sutikimas ir N. Chruščiovo lankymasis JAV-se.

Posėdyje, įvykusiame pirm. inž. E. Bartkaus bute, be šeimininko, dalyvavo ALT S-gos centro valdybos nariai inž. J. Jurkūnas, Dr. J. Paplėnas, T. Blinstrubas ir Dr. A. Rudokas. Be to, posėdyje dalyvavo abudu ALT S-gos tarybos prezidento nariai J. Bačiūnas ir Dr. S. Biežis, Lietuvos Nepriklausomybės Talkos pirm. V. Rastenis ir ALT S-gos Chicago skyr. pirm. P. Vėbra.

• ALT centro raštinė pranešė, kad Vykdomasis Komitetas posėdžiavęs rugpiūčio 7 d. ir svarstė, kaip lietuviams reikia reaguoti į Chruščiovo pakvietimą Amerikon. Esą, Komitetas paruoš veikimo planą. Taip pat paruoš Prezidentui Eisenhoweriui memorandumą dėl sumanymo į JAV pakviesti tariamus sovietinių respublikų prezidentus.

• Maskva išsikvietė į Lietuvą antrąjį komunistinių organizacijų narių ekskursiją, kurion įeina: Jonas Juška (Richmond Hill), Dr. J. Kaščiūčius (Newark), Irena Babanskaitė (Richmond Hill), J. Vaznys (Richmond Hill), M. Vitkus (Kearny), A. P. Goris (Woodhaven), P. Gasparaitienė (Grand Rapids), A. Jakus (Chicago), M. Klimas (Fairlawn), J. Lazauskas (Ozone Park), J. Baker (Cal.), J. Mažeika (Pittsburgh), J. Urmonas (Chicago), O. Šimkus (Miami), J. Nainys (San Francisco), B. Masionis (Washington), K. Krasnickas (Waterbury) ir E. Sausser (Ashland).

• Liet. Tautinio Akademino Sambūrio ir LST Korp. Neo-Lithuania New Yorke bendra gegužinė bus rugpiūčio 16 d., sekmadienį, Idlewild Park Inn (Max) sode, už aerodromo, prie 248 Street, Rockaway Blvd., pakelįjį į Far Rockaway. Pradžią 12 val.

• Dirvos bendradarbis E. Šulaitis atostogauja Beverly Shore ir iš ten atsiuntė geriausių linkėjimų.

• R. Arlauskas, buvęs P. Australijos šachmatų čempionas, vėl pradėjo aktyviai žaisti šachmatus ir paskutiniame Adelaidės miesto turnyre laimėjo trečiąją vietą, surinkęs 6 taškus, kai laimėtoju tapo latvis L. Endzelis su 7 tšk. ir antrą vietą gavo P. Kalinovskis 6½ tšk. Šiame turnyre Arlauskas su laimėtoju Endzelins sužaidė lygiąsias.

Į PAVERGTĄ LIETUVĄ...

(Atkelta iš 1 psl.)

mačiau ir jiems tiesiog parodysiu juoda ant balto, kad Lietuvoje visai taip nėra, kaip jie kad sako".

Viešai ir slapta išsispavioję, pasišlakstę Trakų ežero vandeniui, plikes pabarstę pelenais, kišenių prikimę įtartinos kilmės kaulais, Amerikos lietuvių "pasiuntiniai" buvo paleisti vykti pas gimines, pažįstamus.

Gal ir nevisi dar buvo pasiekę pramatytas vietas, kai rugpiūčio šeštos dienos vakare Vilniaus aerodroman nutpė lėktuvus, atskraidinęs antrąją Amerikos lietuvių "pasiuntinių" grupę. Ją pasiūkio okupanto pastumdėliai, milicija, agitpropo vadovai, "Delegatams" lipant iš lėktuvo, į juos prašneko "Kultūrinių ryšių su užsieniu draugijos" pirmininkas Rotomskis.

"Tautiečiai, mes jau antrą kartą renkamės šioje vietoje sutikti brangius svečius iš tolimos Amerikos... Prieš dvejetą savaitę mes čia sveikinome gražų būrį mūsų pažįstamų, kurie šiuo metu yra išsiskirstę po tolimus Lietuvos kampelius, lankydamiesi gimines. Jūs taip pat čia susitikit savo artimuosius, gimines, pažįstamus. Visi jie svetingai atvers jums savo duris ir primis, kaip brangiausius svečius... Sveiki, atvykę į tėvų žemę".

Su antrosios "pasiuntinių" grupės atvykimu į okupuotą Lietuvą šiek tiek susimaišė ir agitpropo žodynas. Jei pirmoji grupė buvo vadinama "Amerikos lietuvių delegacija, pasiuntiniai, atstovais", tai antroji (18-os galvų grupė) imta vadinti labai kukliu vardu - Amerikos turistai.

Štai, ką aerodrome pasakė antrosios lietuvių raudongurklių grupės vadovas Jonas Juška: "Aš, gyvendamas Amerikoje per 52 metus, troškau ir troškau tęvynę Lietuvą mūsų aplankyti. Ir šiandien mano troškimas jau pilnas. Taigi, vardu šitos mūsų keliaujančių grupelės aš sveikinu ir širdingai dėkoju valstybei, kur jums visiems draugai... suteikė mums progą atklyti mūsų gimtinę Lietuvą ir jos gyvenančius brolius, seseris, gimines ir jus visus, draugai ir draugės. Ir susipažinti su jūsų darbais, su jūsų kultūra ir iš jos pasimokinti ir parvažiavus perstatyti mūsų draugams tą viską".

Jonas Juška dėkojo "valstybei", kad leido atvykti į okupuotą Lietuvą pasimatyti su giminėmis, pažįstamais. Tai tik parodo, kad vykstant į Lietuvą, reikia būti gerokai raudoni ir persijotam per visokius sovietinius sietus.

Prie mikrofono buvo prileista ir Julija Urmonienė iš Chicago. Gaudžiu balsu pravirko moteriškė ir vos išstenojo "Aš jums galiu atsiųsti tik linkėjimus".

Susirinkusiems buvo perstatytas ir kitas "pažangus veikėjas", už abortų darymą baustas ir Amerikos kalėjime sėdėjęs, gydytojas Jonas Kaškevičius - Kaškaitis. Per radiją jis prabilo: "Man tai ypatingai bus sunku kalbėti dėl to, kad mat aš atvažiavau aplankyti jus, bet atvažiavau, kad apsisotčiau ir ap-"

• Antanas Paulaitis, šveicarų-Lietuvių Pagalbos D-jos pirmininkas, lankėsi Vokietijos Krašto valdyboje jaunimo kursų metu, kur buvo aptarti Vokietijoje esančių lietuvių šalpos reikalai. Ta proga atvežė ir šiek tiek rūbų, avalynės ir kt.

sigyvenčiau savo tėviškėje, kurią prisiėjo apleisti prieš 54 metus. Ilgas laikas. Kelias buvo sunkus. Ir dabar koks susijaudinimas susidarė. Tai tik galite įsivaizduoti šilimos kiekį ir jausmą, kad aš tiesos negaliu išlieti..." (Nevisas nuodėmės Kaškevičiui - Kaškaičiui buvo leista išlieti. Radijo pranešėjas jo "susijaudinimą" pertraukė ir liepė kalbėti Jonui Benikeraičiui iš San Francisco. Didelė našta buvo užkrauta ant Benikeraičio pečių, bet jis vis tiek prakalbėjo:

"Prieš 55 metus, kaip gyvenau užsienyje. Taip mano mintis ir širdis yra prisirišusi prie Lietuvos, ir mes esame užsienyje, gyvendami darbininkishkame judėjime, kiek galėdami tiesioginiai ir netiesioginiai esame dirbę dėl visos Lietuvos ir darbininkų labui... Aš noriu jus visus, broliai ir seserys, pasveikinti nuo Kalifornijos lietuvių. Ačiū".

Taip Vilniaus aerodrome ir užsibaigė Amerikos raudongurklių sutikimo komedija.

Spiaudėsi agitpropo vadovybė, keikė Lauryną Kapočių. Girdi, - atsiuntė pasiuntinius! O tie tik verkia, ašaras šluosto, rankas bučiuoti siekia. Vienas, uždegto cigaro galą burnon iškišęs, net šaukti ėmė - "atneškite aiskrimo"... Kam tokius siųsti, pinigų mėti? Grįžę nemokės pasakoti, ką matė ir girdėjo.

Smarkiai buvo išbarts ir radijo reporteris Valius. Drg. Rotomskis, pirštu badydamas Valiaus kakton, aiškino:

- Kam tu kiekvienam durakui kiši mikrofoną panosėn. Matai, kad jie nieko negali pasakyti. Duok mikrofoną tam, kuris gali kalbėti. Jei pamatai, kad negali žodžio ištarti, tu už juos kalbėk, keik dipukus, buržujus. Pats matai, kiek čia kvaيلي atvažiuo. Tokia Aldona Yakus mane parį pasveikino su "Tegul bus pagarbintas..." Ar galima tokiems duoti kalbėti ir dar per radiją.

Drg. Valius kaukštelėjo kulnais ir drg. Rotomskiui paaiškino:

- Palaukit! Mes juos prigriebim, radijo studijon atsigabėnė. Duosim parašytas kalbas, išmokysim skaityti. Pamatyti, jie kalbės neblogiau už mus. Mėnuo ilgas laikas. Meškas galima išmokyti šokti, o čia juk žmonės ir dar iš Amerikos... Mes juos išmokysim gražiai ir dailiai kalbėti apie mūsų laimėjimus, pasiekus stebuklus. Jie ir mirdami pasakos tik tą, ką liepėm pasakoti. Jei kuris bandys netikėti jų pasakojimu viską bus galima matyti filme. Viskas yra filmuojama ir vėliau bus rodoma Amerikoje.

Drg. Rotomskis, spausdamas

Pymatuning ežere plaukioja šimtai įvairiausių laivelų ir laivų. Čia amerikietis, skautų bičiulis, su savo originaliu laivu dažnai atplaukia lietuvių skautus nemokamai pavežioti po ežero vandenį.

Dirvos nuotrauka.

Los Angeles lietuviai

Be namų - negerai, o su jais - pragarai

Jau kelinti metai, kai Los Angeles lietuviai rūpinasi nusipirkti ar pasistatyti sau atskirus Tautinius Namus. Bet tam bendram norui vis stigidavo iniciatyvos ir organizacijos. Reikalas pagerėjo, kai prieš trejetą metų tokios iniciatyvos ėmėsi ALTS Los Angeles skyrius, įsteigdamas Tautinių Namų Fondą ir sudarydamas komisiją darbams organizuoti. Kantriai padirbėjus, pasiekta gražių apčiuopiamų vaisių ir sudarytos visos aplinkybės netolimoje ateityje namus įsigyti.

Bet nuo šių metų pradžios tam sumanymui atsirado konkurentas — Lietuvių Bendruomenės Apylinkės valdyba. Namus įsigyti ėmė rūpintis ir Apylinkės valdyba, ypač kai pavasarį paaiškėjo, kad vietinės lietuvių katalikų parapijos bažnyčia, salė ir kiti įsigyti pastatai išsprūdo iš lietuvių rankų. Anksčiau parapijiečiai nebuvo suinteresuoti jokiais atskirais tautiniais namais,

Valiui ranką pasakė:

- Jei taip suplanuota, tai gerai! Darykit viską, kad tik mažiausiai juoktų Amerikon pabėgę dipukai.

J. Visminas

sakė, kad jiems pilnai užtenka parapijos salės, į Tautinių Namų Fondą dėjosi labai nenoriai, net prieš jį agitavo. Dabar laikai pasikeitė, — jie jau karštai remia atskirų tautinių namų įsigijimo reikalą. Bet tik ne tų namų, kurių įsigijimui pastangos ir lėšos jau įpusėtos, o atskirų namų — Bendruomenės apylinkės vardu.

Kaip lietuviuose įprasta, tuo tikslu dabar ir prasidėjo "kova"...

Neseniai keliuose laikraščiuose buvo paskelbtas Los Angeles LB Apylinkės pirmininko J. Ažuolaičio ir sekretorės D. Karaliūtės parašytas laiškas, kuriame išdidžiai pasisakoma, kad dėl apylinkės susirinkimo valdybai pavestų darbų, "Bendruomenė, kaip laisva ir nepriklausoma organizacija, neprivalo prašyti leidimo ar bet kokio atsiklausimo iš kitų, ypač politinių srovių". Ir dar pridėta: "Bendruomenė, kaip bendrinė visų lietuvių organizacija, yra giliai įsitikusi, kad jos apimtyje vykdomas darbas yra tikrai pozityvus" ir kad ji, pravedama visuomenės atsiklausimą dėl naujų namų statybos "pasielgė labai laiku ir tikslingai".

Los Angeles yra toks didelis miestas, vietos visiems tiek daug ir lietuvių skaičius kasmet taip didėja, kad iš tikrųjų, jei kas tik nori, čia galima pirkti ar statyti ne tik vienus, bet kelius "bendrinius namus". Niekas niekam to nedraudžia. Kitas klausimas, ar įsigijus tokie namai seksis gerai išlaikyti savo rankose ir ar jie sugebės suburti lietuvių, kurie dėtųsi prie jų tolimesnio naudingo išlaikymo.

Lietuvių Bendruomenė yra gera organizacija, nors, deja, šio miesto lietuvių tarpe dar gana mažai populiaru. Lietuvių yra tūkstančiai, o į Bendruomenės susirinkimus teatvyksta tik po 20-50 asmenų geriausių atvejų. Dažnai būdavo sunku net "valdomuosius organus" sudaryti. O į konkretų darbą jungiasi dar mažiau.

Todėl atrodo, kad apylinkės valdybai dar nėra atėjęs laikas būti labai išdžia, skelbtis esant jau "bendrinei" ir jaustis, kad su nieku nereikia dėl savo sumanymų tartis ar "kitų atsiklausyti". Tokios bendruomenės

organizacijos, kaip LB statutų idealai siekia, čia dar nėra ir tikriausia greit nebūs. Ypač kai į bendruomenę bus žiūrima, kad ją turi kontroliuoti politinės srovės ir kad pati bendruomenė — tai dar viena nauja politinė organizacija, susidedanti iš tradicinių politinių organizacijų, bet nukreipta prieš kai kurias politines organizacijas, priklausomai nuo to, kokia politinė grupė kuriais metais apylinkės valdybai vadovaus.

Čia daugelio manoma, kad tokia "bendruomenės struktūra" vargiai gali būti patikima garantija, kad ji įsigytus namus pajėgs sklandžiai administruoti ir juos pastoviai išlaikyti.

Bet koks darbas, kaip ir namų įsigijimas, geriausiai atliekamas, kai nuoširdžiai dirbama pasistatytam tikslui, o ne tuoj šokstama prieš ką kitą. ALTS skyrius ir Tautinių Namų Fondo valdyba prieš kelis metus ėmėsi to darbo ne tam, kad "pastatyti ant savo" ar kitiems trukdyti, bet tik dėl to, kad niekas kitas tautinių namų įsigijimu rimtai nesiurpino, gražias kalbas palikdami tik kalbomis. Los Angeles Tautinių Namų savininkais bus tie, kurie dėsis įnašais jiems pastatyti ar nupirkti. Tai reiškia, kad jie neturi tikslo ir negali būti tik kokios "vienos partijos" namais.

Beje, nežiūrint išdidaus ir, kaip čia girdėti nuomonių, neapgalvoto Apylinkės valdybos minėto laiško spaudoje, Apylinkės valdyba vis dėlto dabar persigalvojo ir artimiausioje ateityje jau nori tartis (taigi, ir atlikti tarpusavinį "atsiklausimą") su Tautinių Namų Fondo valdyba.

Draugiškai tartis niekad ne gėda ir visada naudinga. Tik kam tada buvo reikalingi anie pareiškimai laiške spaudai: — ką jūs ten, mums nėra reikalo prašyti jūsų leidimo, nei jūsų atsiklausimo, nes mes — bendrinė organizacija...

Jeigu tokie išdidūs ir narsūs, tai nelaukit — imkit ir pastatykit "bendrinius namus" Los Angeles lietuviams. Vietos užtenka. O Tautinių Namų Fondo valdyba be jūsų pradėjo savo darbus ir, jei kitaip nebūs galima, be jūsų juos ir įvykdys.

L. A. Augūras

DR. MYKOLUI VAITENUI,

mylimai motinai Lietuvoje mirus, gilią užuojautą reiškia

Dr. Petras Stungys ir šeima

Kun. Ansas Trakis (kairėje), lankęs lietuvių evangelikus, viešėjo Clevelande ir lydimas p. Ezerto, susipažino su Dirvos reikalais ir pasitarė, kokių priemonių reikia imtis, kad pajėgtume kovoti su nutautėjimo pavojumi ir lietuvių garbės apsaugojimu.

Dirvos nuotrauka